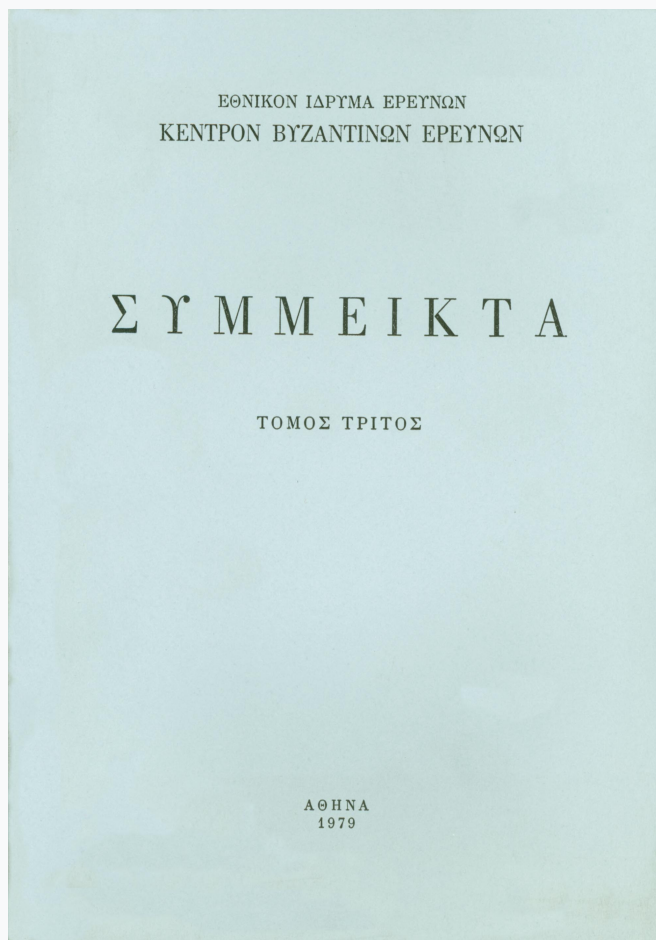

Byzantina Symmeikta

Vol 4 (1981)

SYMMEIKTA 4

Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Παύλου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου

Κρίτων ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

doi: [10.12681/byzsym.674](https://doi.org/10.12681/byzsym.674)

Copyright © 2014, Κρίτων ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Κ. (1981). Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Παύλου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου. *Byzantina Symmeikta*, 4, 251–300.
<https://doi.org/10.12681/byzsym.674>

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ἡ συστηματικὴ ταξινόμηση καὶ καταλογογράφηση τῶν ἐγγράφων τοῦ βυζαντινοῦ καὶ μεταβυζαντινοῦ ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Παύλου στὸ Ἅγιον Ὄρος ἐντάσσεται στὰ πλαίσια τοῦ εὐρύτερου προγράμματος τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν γιὰ τὴν διάσωση καὶ ἀξιοποίηση τοῦ βυζαντινοῦ καὶ μεταβυζαντινοῦ ἀρχεῖου ὕλικου ποὺ ἐναπόκειται σὲ διάφορα ἐκκλησιαστικὰ ἰδρύματα καὶ ἰδιαίτερα στὶς μονές τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου καὶ ἀποτελεῖ συνέχεια τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κέντρου στὶς ἀγιορειτικὲς μονές ποὺ ἄρχισαν τὸ 1962¹. Ἡ ταξινόμηση τοῦ ἀρχείου τῆς μονῆς πραγματοποιήθηκε στὴ διάρκεια δύο ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν ποὺ ἐγίναν μέσα στὸ 1980. Τὸ ἔργο ποὺ ἀναλήφθηκε, ὅπως εἶναι φυσικό, δὲν θὰ μπορούσε νὰ υλοποιηθεῖ χωρὶς τὴν πρόθυμη συνεργασία καὶ συμπαράσταση ὄλων τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος τῆς Μονῆς Ἀγίου Παύλου. Μὲ ἰδιαίτερη συγκίνηση ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὶς πιὸ εὐκρινεῖς μου εὐχαριστίες πρὸς ὄλους τοὺς πατέρες τῆς μονῆς καὶ ἰδιαίτερα στὸν καθηγούμενο ἀρχιμανδρίτη κ. Παρθένιο, τὸν βιβλιοθηκᾶριο μοναχὸ Θεοδόσιο καὶ τοὺς φίλους μοναχοὺς Νικόδημο, Ἐπιφάνιο καὶ Γεράσιμο· καὶ ἀκόμη πρὸς τὸν φίλο ἱερομόναχο Ἰουστῖνο Σιμωνοπετρίτη ποὺ ὑπῆρξε ὁ θετικὸς καταλύτης στὴν ἐργασία μου στὸ Ἅγιον Ὄρος.

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Τὰ περισσότερα βυζαντινὰ ἐγγράφα καὶ τὰ ἐπίσημα μεταβυζαντινὰ παρήμεναν γιὰ μακρὸ χρονικὸ διάστημα τοποθετημένα μέσα σὲ κορνίζες μὲ γυαλὶ καὶ ἀναρτημένα στοὺς τοίχους τοῦ σκευοφυλακίου τῆς μονῆς. Στὸ πρόσφατο παρελθὸν ὅμως, ἀφαιρέθηκαν τὰ πλαίσια καὶ τὰ ἐγγράφα τοποθετήθηκαν καθένα χωριστὰ σὲ ἀριθμημένους φακέλους ἀπὸ χοντρὸ χαρτόνι καὶ ἐναποτέθηκαν σὲ ξύλινο ἐρμάρι στὸν ἴδιο χώρο. Τὸ ἴδιο ἐγίνε καὶ γιὰ τὰ παλαιότερα σλαβικὰ ἐγγράφα. Ἡ ἐργασία αὐτὴ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸν βιβλιοθηκᾶριο τῆς μονῆς μοναχὸ Θεοδόσιο.

Τὸ νεώτερο ἀρχεῖο (18ος - 20ὸς αἰ.) εἶχε ταξινομηθεῖ ἤδη στὴ διάρκεια τῶν δεκατιῶν 1920 καὶ 1930 ἀπὸ τὸν τότε βιβλιοθηκᾶριο Βησσαρίωνα. Ἡ κατά-

1. Κέντρο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν. *Σύνοψη πεπραγμένων 1960 - 1980*, Ἀθήνα 1980, σελ. 27 - 29.

τάξη τῶν ἐγγράφων ἔγινε μὲ κριτήρια ποῦ θὰ διευκόλυναν τὴ μονὴ στὴ διεκπεραιώση τρεχουσῶν ὑποθέσεων: ἔγγραφα μετοχιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου καὶ Μολδοβλαχίας, σχέσεις μὲ πολιτικὲς ἀρχές, εἰδικὲς ὑποθέσεις κλπ. Τὸ ὀγκῶδες αὐτὸ μέρος τοῦ ἀρχείου περιλαμβάνει ἐκτὸς ἀπὸ ἑλληνικά, τουρκικά, βλαχικά καὶ σλαβικά ἔγγραφα, συνοδευόμενα πολλὰς φορὲς ἀπὸ ἀντίστοιχες μεταφράσεις στὴν ἑλληνικὴ. Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ εἶναι τοποθετημένα σὲ χοντροὺς φακέλους καὶ ἐναποτεθιμένα σὲ μεγάλες μεταλικὲς προθῆκες ποῦ καταλαμβάνουν δύο συνεχόμενους τοίχους τοῦ σκευοφυλακείου.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΣΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

(α) Ἐπειδὴ τὰ ἔγγραφα τοῦ νεώτερου ἀρχείου ποῦ χρονολογοῦνται στὸν 18ο αἰ. ἦταν σχετικὰ ὀλιγόριθμα, ἀποσπάσθηκαν καὶ τοποθετήθηκαν κατὰ θέματα σὲ χωριστοὺς φακέλους. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις μάλιστα, ὅπως π.χ. στὰ πατριαρχικά γράμματα, κρίθηκε σκόπιμο ἢ κατὰτάξη νὰ προχωρήσει χρονολογικὰ καὶ στὸν 19ο αἰ. καὶ συγκεκριμένα ὡς τὸ 1839, ὅποτε ἡ μονὴ μετατράπηκε ἀπὸ ἰδιόρρυθμο σὲ κοινόβιο.

(β) Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐργασίας αὐτῆς διαπιστώθηκε ὅτι καὶ παλαιότερα ἔγγραφα (βυζαντινὰ — τέλος 17ου αἰ.), κυρίως σὲ ἀντίγραφα ἢ καὶ μεταγραφὰς βυζαντινῶν ἐγγράφων ποῦ ἔγιναν στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰ., εἶχαν τοποθετηθεῖ στὸ νεώτερο ἀρχεῖο. Καὶ αὐτὰ ἀποσπάσθηκαν καὶ, ἢ τοποθετήθηκαν σὲ χωριστοὺς φακέλους ἢ, ἂν ἐπρόκειτο γιὰ ἀντίγραφα καὶ σύγχρονες μεταγραφὰς ὑπαρχόντων ἐγγράφων, ἐνσωματώθηκαν στοὺς ἀντίστοιχους φακέλους. Ἡ ἀρίθμηση ποῦ δόθηκε ἀπὸ τὸν βιβλιοθηκᾶριο Θεοδόσιο κρίθηκε σκόπιμο νὰ μὴ διαταραχθεῖ.

(γ) Ταξινομήθηκαν χρονολογικὰ 56 ἐπίσημα βλαχικά ἔγγραφα (16ου - 19ου αἰ.) ποῦ βρέθηκαν ἐναποτεθιμένα σὲ ξύλινο κιβώτιο στὸν ἴδιο χώρο.

(δ) Μικροφωτογραφήθηκαν τὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἔγγραφα καὶ οἱ μικροταινίες ἐναποτέθηκαν στὸ Ἀρχεῖο Μικροταινιῶν τοῦ ΚΒΕ.

Ταξινομικὸ διάγραμμα τοῦ παλαιοῦ ἀρχείου

Ἐρμάρι

Θήκη Α: Ἐγγραφα βυζαντινὰ καὶ ἐπίσημα μεταβυζαντινὰ

Φάκελλοι μετοχιῶν: Χούμκου, Κρόποζας, Πασαλιμανιοῦ Προποντίδος, Στέρνας, Θάσου, Μολδοβλαχίας.

Φάκελοι Λαύρας, Ὁμολόγων Νέας Σικήτης, Ἀλληλογραφίας διαφόρων.

Θήκη Β: Παλαιὰ σλαβικά ἔγγραφα (15ος - 16ος αἰ.).

Ἐπίσημα βλαχικά ἔγγραφα (16ος - 19ος αἰ.).

Ὁ δημοσιευόμενος κατάλογος ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνες τῶν προηγούμενων καταλογογραφήσεων ἐγγράφων τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπὸ παλαιότερους συνεργάτες τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν καὶ εἶναι ὁ πέμπτος ποῦ ἐκδίδεται¹. Περιλαμβάνει τὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἔγγραφα ὡς τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰ. Σ' αὐτὰ προστέθηκαν καὶ τὰ πατριαρχικὰ γράμματα τοῦ 18ου αἰ. ὡς τὸ 1839.

Ἡ πλήρης διπλωματικὴ ἔκδοση τῶν βυζαντινῶν ἐγγράφων καὶ τῶν μεταβυζαντινῶν ὡς τὶς ἀρχές τοῦ 16ου αἰ. θὰ πραγματοποιηθεῖ, ὅπως ἔχει ἀναγγελεῖ, ἀπὸ τὸν J. Bompaire στὴ σειρὰ τῶν Archives de l'Atlios.

1. Π. Νικολόπουλου - Ν. Οἰκονομίδη, *Ἱερὰ Μονὴ Διονυσίου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου*, Σύμμεικτα 1 (1966), σελ. 257 - 327, Ν. Οἰκονομίδη, *Ἱερὰ Μονὴ Κωνσταντινουπόλεως. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου*, Σύμμεικτα 2 (1970), σελ. 416 - 436, τοῦ ἴδιου, *Ἱερὰ Μονὴ Σταυρονικήτα. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου*, ὁ.π., σελ. 437 - 458, τοῦ ἴδιου, *Ἱερὰ Μονὴ Δοχειαρίου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου*, Σύμμεικτα 3 (1979), σελ. 197 - 263.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΩΝ

- Ἅγιος Παῦλος Ξηροποταμίτης: Χρονογραφική καὶ τοπογραφική ἱστορία τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω. Ἱερὰ μονὴ Ἁγίου Παύλου, «Ἅγιος Παῦλος» ὁ Ξηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 41 - 48, 72 - 85, 103 - 110, 10 (1959), σελ. 8 - 15, 41 - 50.
- Δελικάνη, Περιγραφικὸς κατάλογος: Κ. Δελικάνη, Περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ πατριαρχικοῦ ἀρχιεποφυλακείου σωζομένων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν ἐν Ἄθω μονῶν (1630 - 1863), Κωνσταντινούπολη 1902.
- Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης: Εὐλογίου Ἀγιοπαυλίτου, Τὰ κειμήλια τοῦ Ἁγίου Ὁρους· αὐτοκρατορικὰ χρυσόβουλλα, Νέα Ἑποχὴ 1 (1924 - 25), σελ. 672 - 680, 704 - 707, 726 - 727, 765 - 766, 786 - 787.
- Εὐλόγιος Κουρίλας: Εὐλογίου Κουρίλα, Τὸ κέντρον τῶν ἡσυχαστῶν, ὁ μικρὸς Ἄθως τοῦ Ἁγ. Διονυσίου, Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη 19 (1954), σελ. 149 - 157, 221 - 228.
- Actes d'Esphigménou*: J. Lefort, *Actes d'Esphigménou* (Archives de l'Athos VI), Παρίσι 1973.
- Actes de Xéropotamou*: J. Bompaire, *Actes de Xéropotamou* (Archives de l'Athos III), Παρίσι 1964.
- Binon: S. Binon, *Les origines légendaires et l'histoire de Xéropotamou et de Saint - Paul de l'Athos*, Louvain 1942.
- Darrouzès, *Regestes*: J. Darrouzès, *Les registes des actes du Patriarcat de Constantinople*, VI, Les registes de 1377 à 1410, Παρίσι 1977.
- Dölger, *Schatzkammern*: F. Dölger, *Aus den Schatzkammern des heiligen Berges*, Μόναχο 1948.
- Guillou - Bompaire, *Recherches*: A. Guillou - J. Bompaire, *Recherches au Mont Athos*, BCH 82 (1958), σελ. 172 - 192 (εἰδικότερα σελ. 184 - 186).

ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

1 Χρυσόβουλλος λόγος Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου

Ίούνιος, ἰνδ. 2, ἔτ. 6767 (1259)

(Φάκ. 5). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 998 × 286. Μελάκι καστανόχρωμο, ἐξίτηλο, κιννάβαρη στὴν ὑπογραφή.— Διατήρηση κακή: ὑγρασία, ὅπες στὶς διπλώσεις· τὸ χαρτί στὸ ὅποιο ἐπικολλήθηκε τὸ ἔγγραφο κάλυψε γράμματα στὴν ἀριστερή, δεξιὰ καὶ κάτω πλευρὰ τοῦ κειμένου. — Συντομογραφίες ἀρκετές. Ὁρθογραφία.

Μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς Ἐσφιγμένου, ὁ αὐτοκράτορας ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ καὶ τὴν νομὴ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τῶν κτημάτων ποὺ εἶχαν ἀποκτήσει ὡς τότε (τὰ μετόχια: Ἅγιος Γεώργιος τοῦ Πρόβλακα, Ἅγιος Νικόλαος τοῦ Σκουταραῶ, Ἅγιοι Ἀνάργυροι στὸ Κρόσουβο· τὸ δίμοιρο τοῦ χωριοῦ Κρόσουβο, στὸ ὅποιο προσθέτει τώρα καὶ τὸ τρίτο μέρος, ὥστε ὀλόκληρο τὸ χωριὸ νὰ βρίσκεται στὴν κατοχὴ τῆς μονῆς· πέντε ζευγάρια γῆς στὸ ἀγρίδιο Βραστά· τὸ μετόχι Λαιμίν· ἀρόσιμη γῆ 412 μοδίων τοῦ Μουρσᾶ· τὰ μετόχια Ἅγιος Γεώργιος «ἐν τοῖς Στεφανιανοῖς» καὶ στὴν περιοχὴ Ἄσωμάτων στὴ Θεσσαλονίκη· τὸ χωριὸ Πορταρέα· τὸν πάροικο Βασίλειο Χαλκέα μὲ τοὺς δυὸ γιουὺς του στὰ Σιδηροκάψια). Παρέχεται φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ (ἐξαιροῦνται τρεῖς φόροι: τοῦ φονικοῦ, τῆς εὐρέσεως θησαυροῦ καὶ τῆς παρθενοφορίας). — Ὑπογραφή τοῦ αὐτοκράτορα.

Ἄρχ.: Ἐπεὶ . . . ἀφιερῶσει μισθοληψίας ἀνταπόδοσις. . .

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Ἁγιοπαυλίτης, σελ. 679 - 680. — Ἅγιος Παῦλος Ἐηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 46 - 47. (στοὺς δύο ἐκδότες τὸ ἔγγραφο φέρεται ὡς ἀπολυθὲν ὑπὲρ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου). — *Actes d'Esphigmenou*, σελ. 183 - 186. Πρβλ.: Binon, ἀρ. 5, σελ. 258 - 260. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 1875. — Guilleou - Bompaire, *Recherches*, σελ. 184.

2 Χρυσόβουλλος λόγος Ἀνδρονίκου Δ΄ Παλαιολόγου

Νοέμβριος, ἰνδ. 2, ἔτ. 6887 (1378)

(Φάκ. 34). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 308 × 310. Μελάκι φαιό, κιννάβαρη στὴν ὑπογραφή. — Διατήρηση πολὺ κακή: σχισίματα στὶς διπλώσεις καὶ στὸ κάτω μέρος τοῦ ἔγγραφου, ὑγρασία· τὸ ἔγγραφο ἐπικολλημένο σὲ λευκὸ ὕφασμα. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία.

Ὁ αὐτοκράτορας, μετὰ ἀπὸ σχετικὴ αἴτηση τοῦ Ραδοσθλάβου Σάμπια, ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ τῶν δύο παλαιοχωρίων Ἀβραμίται καὶ Νεοχώριον στὴν περιοχὴ τῆς Καλαμαριάς ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τὰ παιδιὰ — νόμιμους κληρονόμους

του. Παραχωρεῖ ἐπίσης τὴν ἄδεια οἰκοδομήσεως πύργου μὲ δικά του ἔξοδα.
Ἄρχ.: Ἐπεὶ Σάμπιας ὁ Ῥαδοσθλάβος ἀνέφερεν ὅτι κέκτηται πρὸ χρόνων. . .

Ἐκδ. Dölger, *Schatzkammern*, ἀρ. 11, σελ. 48 - 49. Πρβλ.: Binon, ἀρ. 8, σελ. 263 - 265. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3160. — Guillou-Bompaire, *Recherches*, σελ. 184.

2α Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (15ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 26). Περγαμηνή 450 × 275. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή: δύο μικρὲς ὀπές. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γαβριήλ. Στὴν κάτω ὡς μεταγενέστερη σλαβικὴ ὑπογραφή. Πρβλ. πίν. 1.

3 Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ΄ Παλαιολόγου

Ἰούνιος, ἰνδ. 13, ἔτ. 6913 (1405)

(Φάκ. 1). **Πρωτότυπο.** Περγαμηνή 595 × 388. Μελάνι καστανόχρωμο, κιννάβαρη. — Διατήρηση καλή: τρεῖς μικρὲς ὀπές στὶς διπλώσεις. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Στὸ κάτω μέρος κρέμεται μὲ κόκκινη μεταξωτὴ μῆρινθο ἢ χρυσὴ σφραγίδα τοῦ αὐτοκράτορα (διάμ. 32 χιλ.). Πρβλ. πίν. 2.

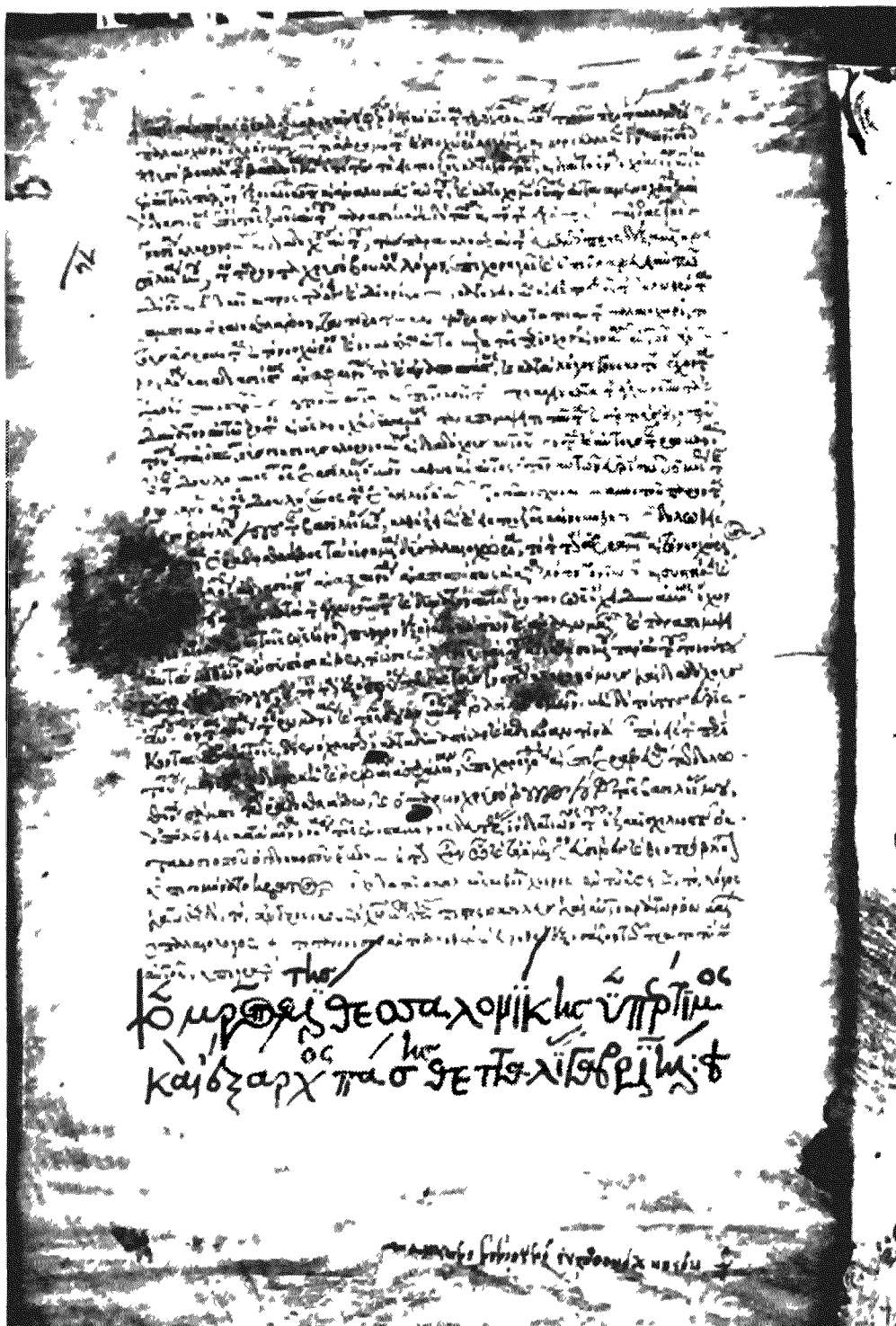
Ὁ αὐτοκράτορας ἐπικυρώνει τὴν δωρεὰ τοῦ Ῥαδοσθλάβου Σάμπια πρὸς τὸν μοναχὸ Ἀντώνιο Παγάση καὶ τὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία παραχωρεῖται πρὸς τοὺς τελευταίους τὸ ἡμισυ τῶν χωρίων Ἀβραμῖται καὶ Νεοχώριον στὴν περιοχὴ τῆς Καλαμαριάς. Ἐπιπλέον ἀπαλλάσσει τὰ χωρία ἀπὸ κάθε φορολογικὴ ἐπιβάρυνση.

Ἄρχ.: Ἐπεὶ ὁ οἰκεῖος τῆ βασιλείᾳ μου Σάμπιας ὁ Ῥαδοσθλάβος πρὸ χρόνων ἐπορίσατο. . .

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης, σελ. 706 - 707. — Binon, ἀρ. 20, σελ. 284 - 286. — A. Každan, *Dva pozdnevizantijskih akta iz sobranija P. I. Sevast'janova*, Viz. Vrem. 2/27 (1949), σελ. 314 - 315. — Ἀγιος Παῦλος Ἐρημοποταμίτης 9 (1958), σελ. 106 - 108. Πρβλ.: Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3205. — Guillou-Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

3α Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (15ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 1Α). Περγαμηνή 546 × 366. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή: ἕχνη ὑγρασίας στὸ ἐπάνω δεξιὸ μέρος. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γαβριήλ.

Πίν. 1. Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο χρυσοβούλλου λόγου Ἀνδρονίκου Δ' Πηκλιολόγου (Νοέμβριος 1378· Κατ.ἀλ. ἀρ. 2α)

4 Πρόσταγμα Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου

Ἰουλιος, ἰνδ. 15 (1406)

(Φάκ. 19). Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (15ου αἰ.). Περγαμηνή 533 × 292. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή. — Συντομογραφίες λίγες. Ὄρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γαβριήλ.

Ὁ αὐτοκράτορας, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Παύλου, ποὺ ὑποβλήθηκε μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀντωνίου Παγάση καὶ τοῦ Ραδοσθλάβου Σάμπια, ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ ἀπ' αὐτοὺς τῶν χωρίων Ἀβραμίται καὶ Νεοχώριον στὴν Καλαμαριά καὶ ὀσπητίου στὴ Θεσσαλονίκη, τὰ ὁποῖα εἶχε πρὸ καιροῦ δωρήσει ὁ Σάμπιας καὶ ἐπικύρωσε μὲ τὴ διαθήκη του.

Ἄρχ.: Ἐπειδὴ οἱ μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ Ἁγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω. . .

Ἐκδ.: Dölger, *Schatzkammern*, ἀρ. 42, σελ. 119 - 120. Πρβλ.: Binon, ἀρ. 21, σελ. 286 - 287. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3206. — Guillaou - Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

4α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 19) Χαρτί (δίφυλλο) 270 × 208. Μελάνι ἰόχρωμο. — Διατήρηση καλή. Τὸ ἀντίγραφο φέρει χρονολογία 7.9.1931.

5 Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου

Ἰούνιος, ἰνδ. 1, ἔτ. 6915 (1408)

(Φάκ. 2). Πρωτότυπο. Περγαμηνή 520 × 315. Μελάνι καστανόχρωμο, κιννάβαρη. — Διατήρηση πολὺ καλή. — Συντομογραφίες λίγες. Ὄρθογραφία. Στὸ κάτω μέρος κρέμεται μὲ κόκκινη μεταξωτὴ μήρινθο ἢ χρυσὴ σφραγίδα τοῦ αὐτοκράτορα (διάμ. 32 χιλ.).

Ὁ αὐτοκράτορας ἐπικυρώνει προηγούμενὴ του δωρεὰ πρὸς τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου Θεόδουλο, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία παραχωρεῖ πρὸς τὴ μονὴ τὸ παλαιοχώριον Ἁγιος Παῦλος στὴν περιοχὴ τῆς Κασσάνδρας, μὲ δεκαπέντε φαμελίες ποὺ κατοικοῦν ἐκεῖ, δέκα ζευγάρια γῆς καὶ δικαιώματα ἀλιείας («τοπικῆς καὶ μερικῆς»). Ἡ μονὴ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωση τῆς καταβολῆς τοῦ 1/30 τῶν εἰσοδημάτων τοῦ παλαιοχωρίου γιὰ τὴν φύλαξη τοῦ ἐκεῖ κάστρου.

Ἄρχ.: Ἐπειδὴ πρὸ καιροῦ τιнос ἐδωρήσατο ἡ βασιλεία μου καὶ εὐηργέτησε. . .

Ἐκδ.: Μ. Γεδεών, Ἐπίσημα βυζαντινὰ γράμματα, Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια 19 (1899), σελ. 372 - 73. — Σπ. Λάμπροῦ, Τὰ Πάτρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ΝΕ 9 (1912), σελ. 240 - 41 (μερικὴ ἔκδοση). — JGR, τόμ. 1, σελ. 703 - 704. — Εὐλόγιος Ἀγιο-

παυλίτης, σελ. 786 - 787. — D ö l g e r, *Schatzkammern*, άρ. 45/46, I, σελ. 127. — "Αγίος Παῦλος Ξηροποταμίτης 10 (1959), σελ. 8 - 9. — Πρβλ.: Binon, άρ. 24, σελ. 290 - 291. — D ö l g e r, *Regesten*, άρ. 3210. — Guillaou-Bompaire, *Recherches* σελ. 185.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΔΕΣΠΟΤΩΝ

6 Ὅρισμός τοῦ δεσπότης Ἀνδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου

2 Φεβρουαρίου, ἰνδ. 8, ἔτ. 6923 (1415)

(Φάκ. 54). Πρωτότυπο. Χαρτί 186 × 293. Μελάκι καστανόχρωμο, κόκκινο στὴν ὑπογραφή. — Διατήρηση πολὺ κακή: ἐξίτηλο ἀπὸ ὑγρασία, φθορές καὶ ὀπές στὶς διπλώσεις· ἐπικολημένο σὲ ὕφασμα. — Συντομογραφίες λίγες. Ὅρθογραφία.

Ὁ δεσπότης ἀφιερώνει στὴ μονὴ Ἀγίου Παύλου τὸν λειμῶνα τοῦ Σουροῦ στὴν Κασσάνδρα γιὰ νὰ φυτευτεῖ ἐλαιώνας. Ἐπιπλέον παραχωρεῖ 6 κοιλὰ ἀλάτι κάθε χρόνο ἀπὸ τὴν ἀλυκὴ τῆς Κασσάνδρας.

Ἄρχ.: Ἡ βασιλεία μου εὐεργετεῖ πρὸς τὴν κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω. . .

Ἐκδ.: D ö l g e r, *Schatzkammern*, άρ. 45/46, IV, σελ. 129.

7 Ὅρισμός τοῦ δεσπότης Ἀνδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου

Μάρτιος, ἰνδ. 10, ἔτ. 6925 (1417)

(Φάκ. 35). Πρωτότυπο. Χαρτί 197 × 295. Μελάκι καστανόχρωμο, κόκκινο στὴν ὑπογραφή (μεταγενέστερα ἐπιζωγραφήθηκε μὲ μαῦρο μελάκι). Διατήρηση πολὺ κακή: ἐξίτηλο ἀπὸ ὑγρασία, μεγάλη ὀπή στὸ μέσο τοῦ ἐγγράφου· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὅρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου ἔλαβαν μὲ χρυσόβουλλο τοῦ αὐτοκράτορα Ἰωάννη Ζ΄ Παλαιολόγου, τὸ ὁποῖο ἐπικυρώθηκε μὲ πρόσταγμα τοῦ Μανουὴλ Β΄, τὸ παλαιοχώριον Ἅγιος Παῦλος στὴν περιοχὴ τῆς Κασσάνδρας μὲ 10 ζευγάρια γῆς. Μετὰ ἀπὸ σχετικὴ αἴτηση τῶν μοναχῶν, ὁ δεσπότης παραχωρεῖ πρὸς τὴ μονὴ ἐπιπλέον γῆ τριάντα ζευγαρίων στὴν ἴδια περιοχὴ.

Ἄρχ.: Ἐπει οἱ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω ἐνασκούμενοι τῇ σεβασμῖα μονῇ τοῦ ὁσίου Παύλου τιμιώτατοι μοναχοὶ εὐεργετήθησαν. . .

7α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 35). Χαρτί 270 × 205. Μελάκι ἰόχρωμο. — Διατήρηση καλή. Τὸ ἀντίγραφο φέρει ἡμερομηνία 9.9.1931.

8 Ὁρισμὸς τοῦ δεσπότη Ἀνδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου

Σεπτέμβριος, ἰνδ. 13, ἔτ. 6928 (1419)

(Φάκ. 39). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 197 × 254. Μελάνι καστανόχρωμο, κόκκινο στήν ὑπογραφή. — Διατήρηση πολὺ κακή: ἐξίτηλο στὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ ὑγρασία: ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Λίγα ὀρθογραφικὰ σφάλματα.

Ὁ δεσπότης ζήτησε μὲ ὄρισμὸ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Παύλου νὰ ἐμφανίσουν τὰ δικαιώματά τους στὰ μετόχια Ἀβραμῖται καὶ Νέον Χωρίον. Οἱ μοναχοὶ παρουσιάζουν δύο χρυσόβουλλα καὶ μετὰ ἀπὸ αἴτημά τους, ὁ δεσπότης ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ τῶν δύο παραπάνω μετοχιῶν.

Ἄρχ.: Ἐπειδὴ οἱ ἐνασκούμενοι τῇ κατὰ τὸν Ἄθω διακειμένη σεβασμίᾳ μονῆ. . .

Ἐκδ.: D ö l g e r, *Schatzkammern*, ἀρ. 31, σελ. 86 - 87. — Πρβλ. B i n o n, ἀρ. 27, σελ. 292 - 293 (ὅπου τὸ ἔγγραφο ἀποδίδεται στὸν Ἰωάννη Η΄).

8α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 39). Χαρτί 270 × 210. Μελάνι ἰσόχρωμο. — Πολλὲς παραναγνώσεις καὶ αὐθαίρετες συμπληρώσεις. Τὸ ἀντίγραφο φέρει ἡμερομηνία 9.9.1931.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

**9 Ἀπογραφικὸ γράμμα Ἰωάννου Παλαιολόγου
Καντακουζηνοῦ**

11 Ἰανουαρίου, ἔτ. 6971 (1463)

(Φάκ. 40). **Πρωτότυπο(ς)** Χαρτί (φυλλάδιο, φφ. 6) 220 × 147. Τὸ κείμενο καταλαμβάνει τὰ φφ. 1^ν - 3^ν. Μελάνι καστανόχρωμο, κόκκινο στήν ὑπογραφή. — Διατήρηση μέτρια: ἐξίτηλο ἀπὸ ὑγρασία, ἰδιαίτερα στὸ φ. 1^ν.

Ὁ [ἀπογραφεὺς τῆς Λήμνου] Ἰωάννης Παλαιολόγος Καντακουζηνός, μετὰ ἀπὸ ὄρισμὸ τοῦ δεσπότη Δημητρίου Παλαιολόγου καὶ διαταγὴ τοῦ γυναικαδέλφου του Ματθαίου Παλαιολόγου τοῦ Ἀσάνη, ἐνεργεῖ ἀπογραφὴ τῶν κτημάτων τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου στὴ Λῆμνο. — Ὑπογραφή τοῦ ἀπογραφεῦ. Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Λήμνου Διονυσίου.

Ἄρχ.: Θεῖον καὶ προσκυνητὸν ὄρισμὸν δεξάμενος τοῦ ἁγίου ἡμῶν ἀθθέντου. . .

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης, σελ. 765 - 766. — Ἀγιος Παῦλος Ἐηροποταμίτης 10 (1959), σελ. 10 - 13. Πρβλ. B i n o n, ἀρ. 31, σελ. 299 - 301.

9α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἔγγραφου

(Φάκ. 40). Χαρτί (δίφυλλο) 340 × 210. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή. — Τὸ ἀντίγραφο ἔγινε ἀπὸ τὸν Εὐλόγιο Ἀγιοπαυλίτη τὸ 1913.

10 Περιορισμὸς

Ἀπρίλιος, ἰνδ. 8 (1445)

(Φάκ. 43). Ἀντίγραφο (15ου αἰ.). Χαρτί 260 × 280. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση μέτρια: φθορὲς καὶ ὀπὲς στὶς διπλώσεις. — Συντομογραφίες ἀρκετές. Ὁρθογραφία.

Περιορισμὸς τοῦ κτήματος τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου στὴν Κασσάνδρα.
Ἄρχ.: Ὁ περιορισμὸς τῆς γῆς τοῦ ἁγίου Παύλου ἔχει οὕτω: † Ἀρχεται ἀπὸ τῆς παραλίου καὶ τοῦ πλησίον αὐτῆς τόπου.

Πρβλ.: D ö l g e r, *Schatzkammern*, ἀρ. 45/46, VI, σελ. 130.

10α Ἀντίγραφο (19ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἔγγραφου

(Φάκ. 43). Χαρτί 350 × 250. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή.

10β Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ ὑπ' ἀρ. 10 ἔγγραφου

(Φάκ. 43). Χαρτί 280 × 215. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή.

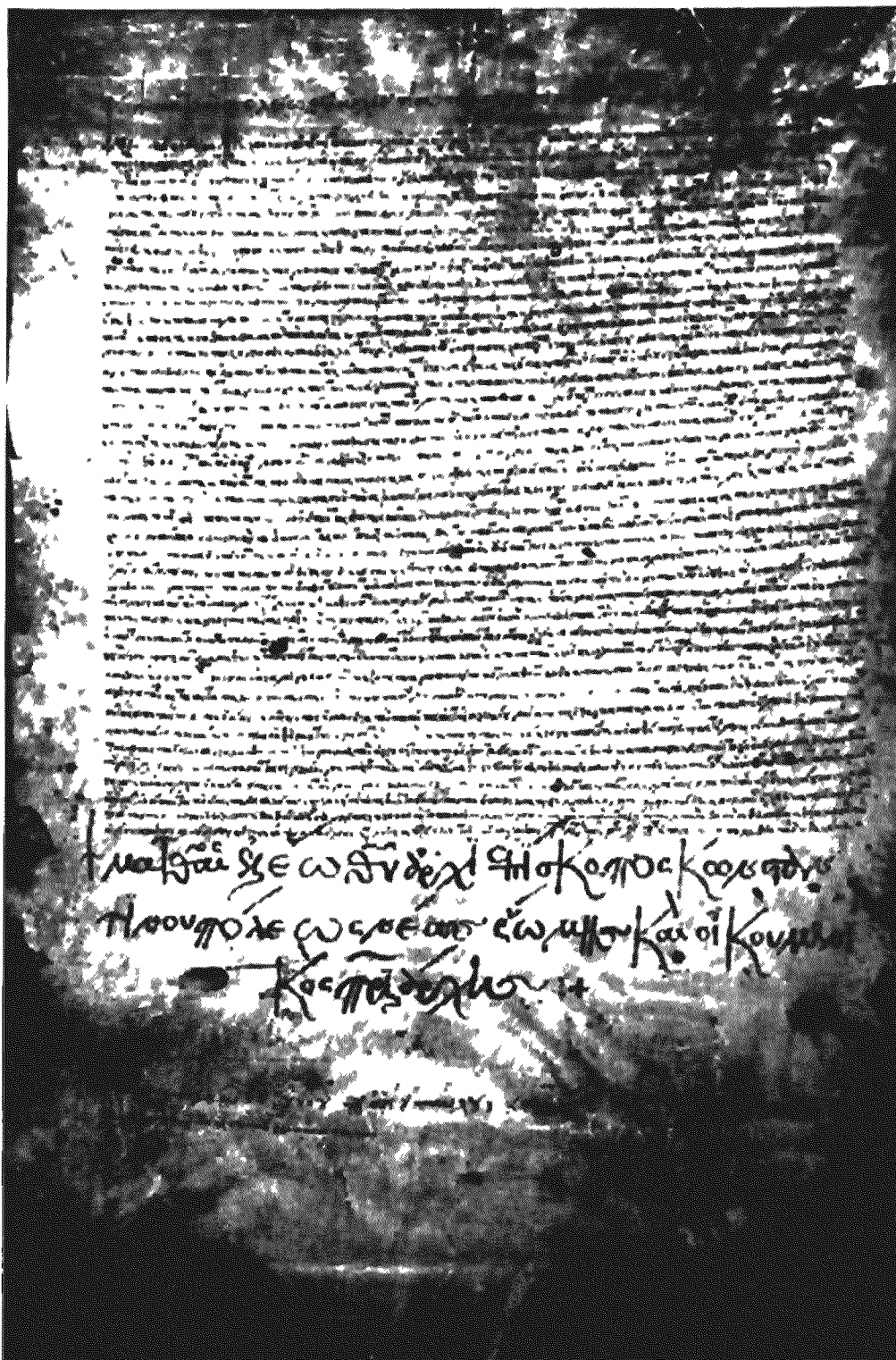
ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ

11 Σιγίλλιον γράμμα τοῦ πατριάρχου Ματθαίου Α΄

12 Σεπτεμβρίου, ἰνδ. 12, ἔτ. 6912 (1403)

(Φάκ. 10). Προτότυπο. Περγαμηνή 646 × 410. Μελάνι καστανόχρωμο, ἐξίτηλο. — Διατήρηση καλή. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. — Στὸ μέσο τῆς κάτω ὥσος ὀπὲς γιὰ τὴ μήνυθο σφραγίδας ποὺ δὲν σώθηκε. Πρβλ. πίν. 3.

Οἱ διαφορὲς ποὺ ἀνεφύησαν πρὸ ἐτῶν μεταξὺ τῶν μονῶν Ἐηροποτάμου καὶ Ἀγίου Παύλου διευθετήθηκαν ἀπὸ τὸν τότε πρῶτο Νεόφυτο. Μετὰ τὴν ἐπίλυση τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν μονῶν Διονυσίου καὶ Ἀγίου Παύλου καὶ τὸν καθορισμὸ τῶν συνόρων τους ἀπὸ τὸν πρῶτο [Γεννάδιο], οἱ Ἀγιοπαυλίτες, μέσω τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου, ζήτησαν τὴν ἔκδοση σχετικοῦ ἐπικυρωτικοῦ σιγιλ-

Πίν. 3. Σιγίλλιον γράμμα του πατριάρχη Ματθαίου Α' (12 Σεπτεμβρίου 1403. Κατάλ. αρ. 11).

λίου γράμματος. Μετὰ τὴ σύμφωνη μαρτυρία τοῦ παρευρισκομένου στὴν Κωνσταντινούπολη πρώτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἄλλων ἀγιορειτῶν καὶ ἀντιπαράσταση τοῦ Ἁγιοπαυλίτη μοναχοῦ Γερασίμου μὲ τὸν μοναχὸ τῆς μονῆς Διονυσίου Γεράσιμο, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ματθαῖος Α΄ ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφαση τοῦ πρώτου καὶ τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν ποὺ καθόριζε τὰ σύνορα μεταξύ τῶν δύο μονῶν. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου.
Ἄρχ.: *Φθάνουσι πρό των ἤδη χρόνων οἱ τιμιώτατοι ἐν μοναχοῖς. . .*

Πρβλ.: Binon, ἀρ. 16, σελ. 275 - 276. — Darrouzès, *Regestes*, ἀρ. 3264. — Guillou-Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

12 Γράμμα τοῦ πατριάρχου Ματθαίου Α΄

Ὀκτώβριος, ἰνδ. 12, 6912 (1403)

(Φάκ. 24). **Πρωτότυπο.** Περγαμηνή 298 × 385. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή: ὀπὴ καὶ σχισίματα στὶς ὄσες. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Στὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου ἑλληνικὴ καὶ σλαβικὴ ἀναγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου.

Μετὰ τὴν ἐπίλυση τῆς συνοριακῆς διαφορᾶς μεταξύ τῶν μονῶν Διονυσίου καὶ Ἁγίου Παύλου ἀπὸ τὸν πρῶτο [Γεννάδιο] καὶ τὴ συνάξη τῶν Καρυῶν, οἱ Ἁγιοπαυλίτες, μέσω τοῦ μοναχοῦ Γερασίμου, ζήτησαν ἀπὸ τὸν πατριάρχη τὴν ἐπικύρωση τῆς ἀποφάσεως. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ματθαῖος Α΄, μετὰ τὴν σύμφωνη μαρτυρία τῶν παρευρισκομένων στὴν Κωνσταντινούπολη πρώτου καὶ ἄλλων ἀγιορειτῶν καὶ ἀντιπαράσταση τοῦ Ἁγιοπαυλίτη μοναχοῦ Γερασίμου μὲ τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς Διονυσίου Γεράσιμο καὶ πηπλ-Δωρόθεο, δικαιώνει τοὺς Ἁγιοπαυλίτες καὶ ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφαση τοῦ πρώτου καὶ τῆς συνάξεως. — Μηνολόγιο.

Ἄρχ.: *Ἐπεὶ μεταξύ τῶν σεβασμίων καὶ ἱερῶν καὶ θείων μονῶν. . .*

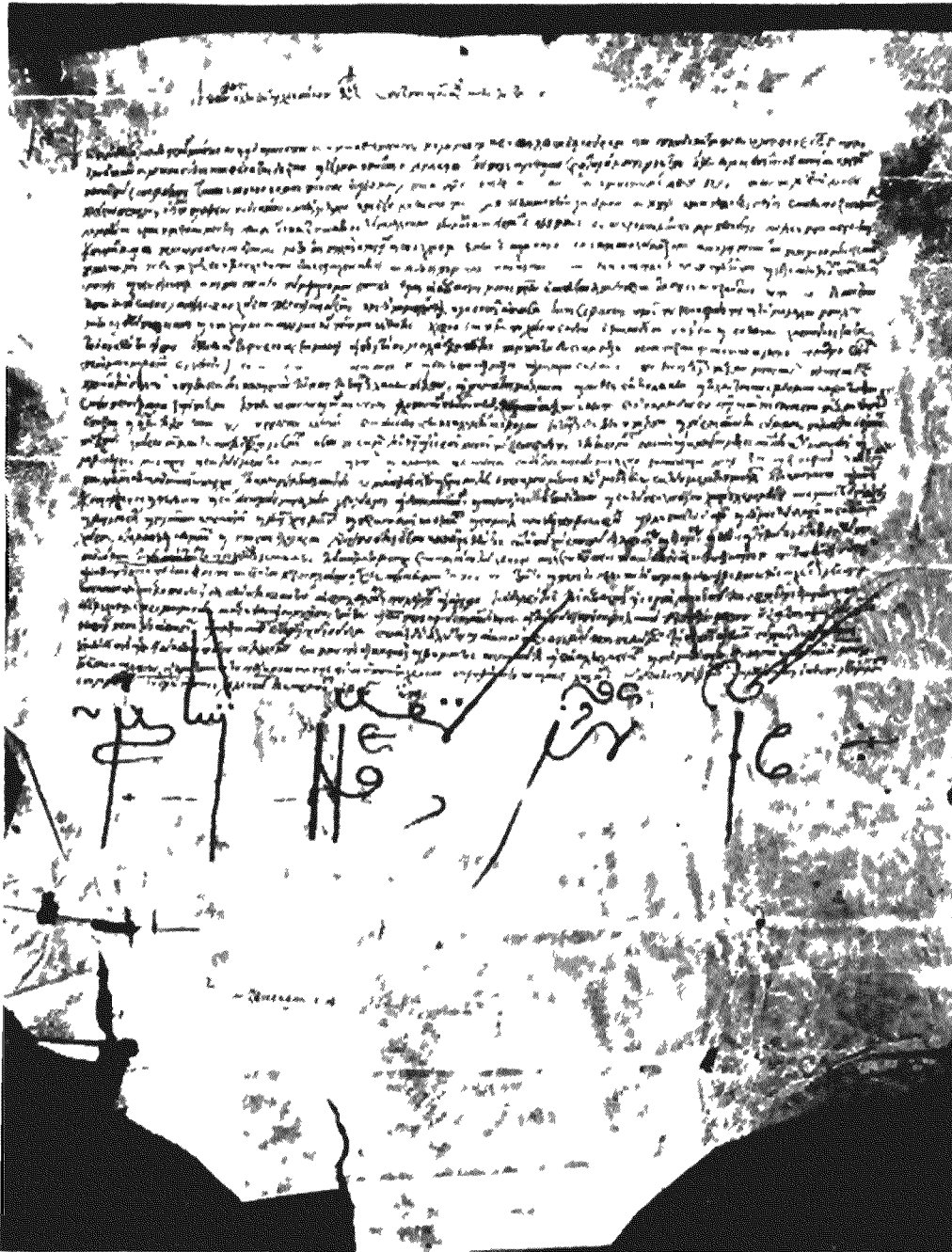
Ἐκδ.: Dölger, *Schatzkammern*, ἀρ. 97, σελ. 254 - 255. — Εὐλόγιος Κορρίλας, σελ. 227 - 228. — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 17, σελ. 275 - 276. — Darrouzès, *Regestes*, ἀρ. 3266. — Guillou-Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ

13 Σιγilliῶδες γράμμα τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Θεωνᾶ

Νοέμβριος, ἰνδ. 12, ἔτ. 7047 (1538)

(Φάκ. 7). **Πρωτότυπο.** Περγαμηνή 605 × 465. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: μικρὲς ὀπὲς καὶ σχισίματα στὴν κάτω ὄα. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Πρβλ. πίν. 4.

Πίν. 4. Σιγλιλώδες γράμμα του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Θεωνῶ (Νοέμβριος 1538 Κατάλ. αρ. 13)

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου ρύθμισαν συνοριακὴ διαφορά μὲ τὴ μονὴ Ξενοφῶντος καὶ ἐπιστρέφουν στὴν τελευταία τὸν γαιόλοφον τόπον ποὺ τοὺς ἀνῆκε. Περιορισμός. Κατὰ τὴν ὀριοθέτηση ἦταν παρόντες: ἀπὸ τὴ μονὴ Ξενοφῶντος ὁ ἡγούμενος ἱερομόναχος Μωϋσῆς, ὁ ἱερομόναχος Γαβριήλ, οἱ γέροντες Παῖσιος, Χαρίτων, Γελάσιος καὶ Διονύσιος καὶ οἱ μοναχοὶ Ἰωαννίκιος, Λαυρέντιος καὶ Διονύσιος· ἀπὸ τὴν μονὴ Ἁγίου Παύλου ὁ ἡγούμενος ἱερομόναχος Ματθαῖος, ὁ προηγούμενος ἱερομόναχος Γεννάδιος, οἱ γέροντες Κασσιανός, Γεννάδιος, Σαββάτιος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ μοναχοὶ Γρηγόριος, Δαμασκηνός καὶ Ἀντώνιος· ἀπὸ τὸ χωριὸ Νεοχώριον οἱ Στυλιανός Καρατζᾶς Γεώργιος Χαρβᾶτος, Παρασκευᾶς Κυριάκου, Σταμούλης Μανουὴλ Στραβοκέφαλος, Βλάκιος τοῦ Δαρῆ καὶ Δῆμος τοῦ Δαρῆ· ἀπὸ τὴ χώρα Κρήνη οἱ Μανουὴλ ὁ Δαμιανός καὶ Κώνστας ὁ Λογαρᾶς. Ὁ μητροπολίτης, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, ἐπικυρώνει τὴν παραπάνω διευθέτηση καὶ κατακυρώνει τὴν τοποθεσίαν στὴ μονὴ Ξενοφῶντος. — Μηνολόγιο.

Ἄρχ.: *Ἡ περὶ τῶν ἀγαθῶν πραγμάτων εἰς αἰὲ διαμένουσα μνήμη ἀείμνηστος. . .*

Πρβλ.: Binon, ἄρ. 33, σελ. 303. — Guillou-Bompaire, *Recherches*, σελ. 186.

13α Ἀντίγραφο (18ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 7). Χαρτί 452 × 316. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλὴ. Ἀνορθογραφία.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΡΩΤΩΝ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ

14 Ὑπόμνημα τοῦ πρώτου Νικηφόρου

Αὐγούστος, ἰνδ. 14, ἔτ. 6524 (1016)

(Φάκ. 23). Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (14ου αἰ.). Χαρτί 420 × 278. Μελάνι καστανόχρωμο. Διατήρηση καλὴ: φθορὸς στὶς διπλώσεις· ἐπικολλημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ἰσιδώρου.

Ὁ πρῶτος Νικηφόρος, μετὰ ἀπὸ σχετικὴ προσφυγὴ τοῦ ἡγουμένου τοῦ Ξηροποτάμου Παύλου καὶ σύμφωνη γνώμη τοῦ ἡγουμένου τῶν Βουλευτηρίων Ἀθανασίου, δικαιώνει τὸν πρῶτο καὶ καθορίζει τὰ ὅρια μεταξὺ τῶν δύο μονῶν στὴν περιοχὴ τοῦ Μητροφάνους. Περιορισμός.

Ἄρχ.: *Κατὰ τὸν Αὔγουστον μῆνα τῆς ιδ' ἰνδικτιῶνος καθολικῆς συνάξεως γενομένης. . .*

Ἔκδ.: *Actes de Xéropotamou*, ἀρ. 3, σελ. 45 - 50 (ὅπου βλ. καὶ γιὰ τὶς προηγούμενες ἐκδόσεις). Πρβλ.: *Binon*, ἀρ. 2, σελ. 253 - 255. — *Guillou - Bompaigne, Recherches*, σελ. 184.

14α Ἐπικυρωμένο (;) ἀντίγραφο (14ου - 15ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 29). Χαρτί 420 × 300. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή: ὑγρασία, φθορὸς στὶς διπλώσεις· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου, ὅπου καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐπικυροῦντος, ἐξέπεσε(;).

15 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Παύλου

Μάϊος, ἰνδ. 9, ἔτ. 6579 (1079)

(Φάκ. Α). Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (19ου αἰ.). Χαρτί (δίφυλλο) 540 × 394. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή. — Ὁρθογραφία. Στὸ νῶτο τοῦ β' φύλλου δύο σημειώματα 19ου αἰ. με ἀναγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου. Τὸ ἔγγραφο κυρώνεται με τὴν ὑπογραφή τοῦ πρώην πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Ε'.

Ὁ πρῶτος Παῦλος ἀναθέτει στὸ μοναχὸ Λεόντιο νὰ καθορίσει τὰ σύνορα μεταξὺ τῆς μονῆς Ἱεροπάτορος, ἡ ὁποία εἶχε ἀφιερωθεῖ στὴ μονὴ Βατοπεδίου, καὶ τῆς μονῆς τοῦ Καλλινίκου. Περιορισμός. Ὑπογραφές.

Ἄρχ.: *Κατὰ τὸν Μάϊον μῆνα τοῦ ρσθ' τῆς ἐνισταμένης θ' ἰνδικτιῶνος καθολικῆς συνάξεως γενομένης. . .*

Ἔκδ.: Σ π. Λάμπρου, *Τὰ Πάτρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, ΝΕ 12 (1912), σελ. 218 - 219 (ἔκδ. ἀποσπασματικὴ με ἀνακριβὴ ἀπόδοση τοῦ περιεχομένου).

16 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου [Νεοφύτου]

(1392)

(Φάκ. 42). Πρωτότυπο(;). Χαρτί 318 × 297. Μελάνι μαῦρο ἐξίτηλο. — Διατήρηση κακή: ἀποκόπηκε τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου, δυσανάγνωστα ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῶν στίχων, ὑγρασία· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ Γεράσιμος Ραδώνιας καὶ Ἀντώνιος Παγάσης εἶχαν ἀγοράσει ἀπὸ τὴ μονὴ Ξηροποτάμου τὸ κελλίον Ἁγίου Παύλου. Τὸ κελλίον ἀναγνωρίσθηκε ὡς ἐλεύθερον. Μετὰ ἀπὸ παρέλευση ἐτῶν ἡ μονὴ Ξηροποτάμου, εὐρί-

σκόμμενη σὲ οἰκονομικὴ δυσπραγία, ζήτησε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τοῦς δύο παραπάνω μοναχοῦς ἐπιπλέον 100 οὐγγιᾶς ἀσήμι. Ἡ πράξις αὐτὴ εἶχε κυρωθεῖ τότε μὲ ἐγγράφο τοῦ πρώτου Δωροθέου. Ὁ πρῶτος [Νεόφυτος] λύει τὴ νέα διένεξις ποῦ δημιουργήθηκε μεταξύ τῶν δύο μονῶν, ἐξαιτίας τῶν συνεχιζομένων ἀξιώσεων τῆς μονῆς Ξηροποτάμου καὶ ἀναγνωρίζει τὴν αὐτοτέλεια κάθε μονῆς.

Ἄρχ.: *Τῆς ἐν Χοιστῶ κεκοιμένης ζωῆς οὐδὲν ἕτερον ἴδιον. . .*

Ἐκδ.: Ἄγιος Παῦλος Ξηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 73 - 76. — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 12, σελ. 271.

17 Ἐγγράφο τοῦ πρώτου Γενναδίου

Ὀκτώβριος, ἰνδ. 9, ἔτ. 6909 (1400)

(Φάκ. 6) **Πρωτότυπο.** Χαρτί 680 × 295. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: λείπει τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου ὅπου μέρος τῶν ὑπογραφῶν ἢ ἐπικύρωση καὶ οἱ ὑπογραφές στὸ νῶτο τοῦ ἐγγράφου, πάνω σὲ ἐπικολλημένο ὑφασμα, πολὺ φθαρμένες. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία.

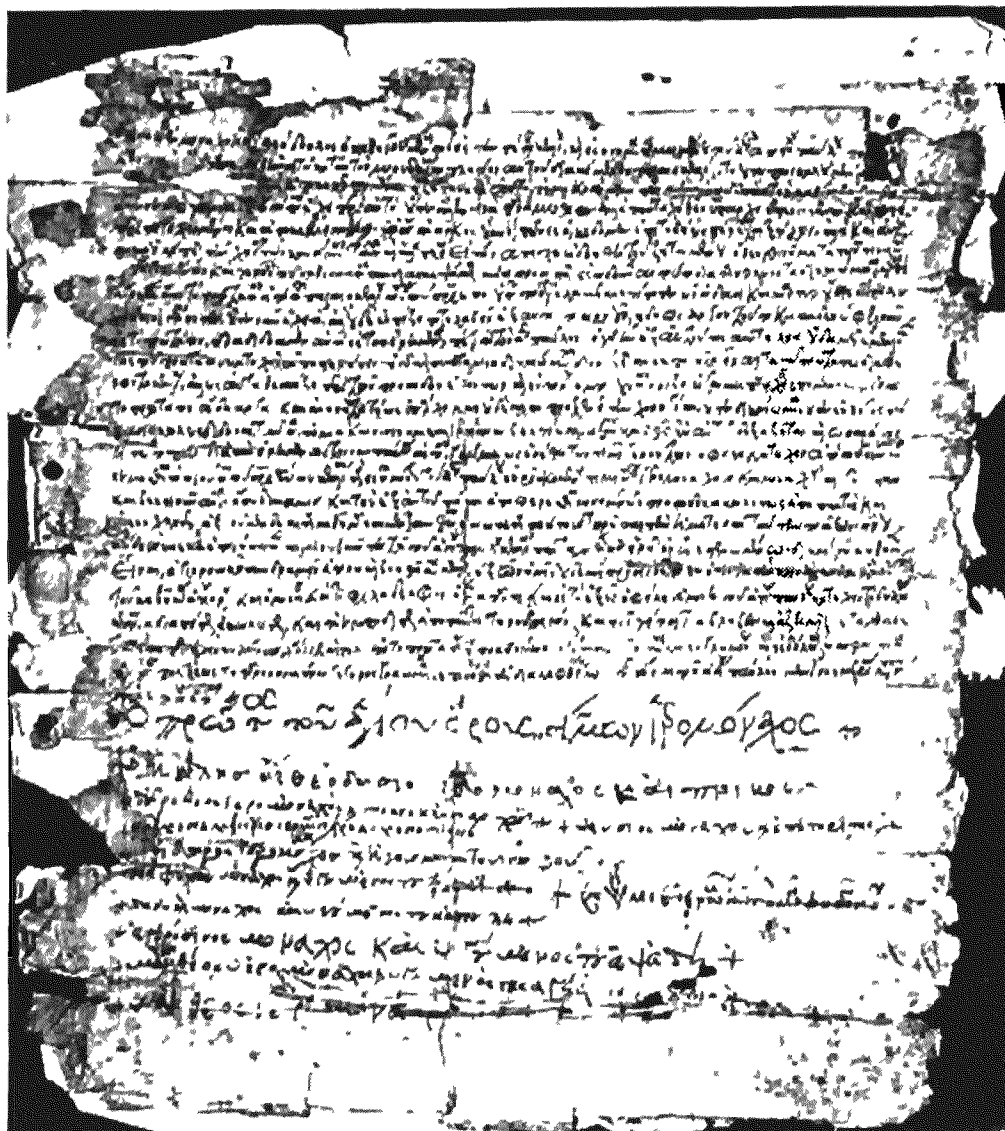
Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ ἰδρυτῆ τῆς μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Διονυσίου) οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς ζήτησαν καὶ ἔλαβαν ἀπὸ τὸν τότε πρῶτο ἐπικυρωτικὸ γράμμα γιὰ τὴν κατοχὴ τῆς περιοχῆς μεταξύ τῆς μονῆς τους καὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου. Μετὰ ἀπὸ προσφυγὴ τοῦ ἡγουμένου τοῦ Ἁγίου Παύλου Ἀντωνίου στὴ σύναξις τῶν Καρυῶν καὶ τοπικὴ ἐξέταση ἀπὸ τὸν πρῶτο καὶ ἀντιπροσώπους ἄλλων μονῶν, ὁ πρῶτος καθορίζει τὰ σύνορα μεταξύ τῶν δύο μονῶν. Περιορισμός. Ἡ παραβίασις τῶν συνόρων θὰ ἐπισύρει στὸ μέλλον ἀφορισμό. — 9 (σωζόμενες) ὑπογραφές. — Στὸ verso τοῦ ἐγγράφου: ἐπικύρωση τῆς πράξεως ἀπὸ ἡγουμένους μονῶν (5 ὑπογραφές).

Ἄρχ.: *Αἱ ἀπλότητες δὲ ἄρα καὶ αἱ ἐνώσεις πολλῶ καλλίους. . .*

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Κουρίλας, σελ. 222 - 227. — Ἄγιος Παῦλος Ξηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 82 - 85. — Σπ. Λάμπρου, *Τὰ πάτρια τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, ΝΕ 9 (1912), σελ. 238 - 240 (μερικὴ ἔκδοσις). — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 14, σελ. 271 - 274. - Guillaou - Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

17α Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (15ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 41). Χαρτί 355 × 298. Μελάνι καστανόχρωμο, ἐξίτηλο. — Διατήρηση μέτρια: ὕγρασις, σχισίματα στὶς διπλώσεις· ἀποκόπηκε μέρος τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἐπικυροῦντος· ἐπικολλημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο κυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους Θεοδοσίου(;).

Πίν. 5 Έγγραφο του πρώτου Σίμωνος (Νοέμβριος 1409 Κατάλ. αρ. 19).

18 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Γενναδίου

Ὁκτώβριος, ἰνδ. 9, ἔτος 6909 (1400)

(Φάκ. 13). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 640 X 294. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: φθορές στις διπλώσεις· ἀποκόπηκε μέρος τῶν ὑπογραφῶν στο τέλος τοῦ ἐγγράφου· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Στὸ verso δύο σλαβικὲς καὶ μία ἑλληνικὴ ἀναγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου. Τὸ ἔγγραφο ἀπολύθηκε γιὰ τὴ μονὴ Διονυσίου.

(Τὸ περιεχόμενο τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ἐγγράφου ἴδιο μὲ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 17). Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Διονυσίου, μετὰ τὸν καθορισμὸ τῶν ὁρίων τῆς μονῆς τους μὲ τὴ μονὴ Ἀγίου Παύλου, ζητοῦν πλήρη ὀριοθέτηση τῆς περιοχῆς τους. Περιορισμός. Ὁ πρῶτος ἀναγνωρίζει τὴν κυριότητα τῆς μονῆς στὰ κελλία ποὺ ἀνῆκαν πρὶν στοὺς πρωτᾶτο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κελλίον τοῦ Γαλακτίωνος. — 5 ὑπογραφές.

Ἄρχ.: *Πολλῶν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἐν ἱερομονάχοις κῆρ Διονύσιος. . .*

Ἔκδ. Εὐλόγιος Κουρίλας, σελ. 153-156. — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 14, σελ. 271-274. — Guillou-Bompaigne, *Recherches*, σελ. 185. — Π. Νικολόπουλου-Ν. Οἰκονομίδη, *Ἱερὰ Μονὴ Διονυσίου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου*, Σύμμεικτα 1 (1966), σελ. 278, ἀρ. 55.

19 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Σίμωνος

Νοέμβριος ἰνδ. 3, ἔτ. 6918 (1409)

(Φάκ. 32). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 340 x 295. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ὑγρασία, φθορές στις διπλώσεις καὶ στις ὑπογραφές· ἀποκομμένα τεμάχια ἀπὸ τις ὡς· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Πρβλ. πίν. 5.

Ὁ πρῶτος τοῦ Ἀγίου Ὁρους Σίμων παραχωρεῖ στοὺς μοναχοὺς Θεόδουλο, ἡγούμενο τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου («τοῦ εἰς τὴν Πέτραν κελλίου»), τὸ κελλίον τοῦ Σωτηριώτου, ποὺ ἀνῆκε στοὺς πρωτᾶτο. Ἡ μονὴ θὰ ἔχει τὴν κυριότητα καὶ τὴν νομὴ τοῦ κελλίου καὶ τῆς περιοχῆς του ἐναντι καταβολῆς συμβολικοῦ τέλους πρὸς τὸ πρωτᾶτο.

Ἄρχ.: *Ὁ τιμιώτατος ἐν μοναχοῖς κῆρ Θεόδουλος ὁ καθηγούμενος τοῦ εἰς τὴν Πέτραν κελλίου. . .*

Πρβλ.: Binon, ἀρ. 26, σελ. 292. — Γιὰ τὴν σλαβικὴ μετάφραση τοῦ ἐγγράφου βλ. D. Sindik, *Srpske Povelje u Svetogorskom manastiru Svetog Pavla*, Mešovite Grabe 6 (1978), σελ. 192-193, ἀρ. 4.

20 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Μαλαχίου

Μάιος ἰνδ. 1, ἔτ. 6931 (1423)

(Φάκ. 28). Πρωτότυπο. Χαρτί 365 × 295. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση κακή: ἀποκόπηκε ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου· ὑγρασία, φθορὲς στὶς διπλώσεις καὶ ἀπὸ τὴν ἐπικόλληση σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες ἀρκετές. Ὁρθογραφία. Πρβλ. πίν. 6.

Ὁ ἱερομόναχος Εὐθύμιος ζήτησε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τὸν πρῶτο Γεννάδιο τὸ κελλίον τοῦ Φιλογόνου στὴν περιοχὴ τῶν Καρυῶν, ποῦ ἀνῆκε στὸ πρωτάτο. Σὲ μεταγενέστερες αἰτήσεις του νὰ δοθεῖ τὸ ἐλεύθερον καὶ αὐτοδέσποτον στὸ κελλίον οἱ πρῶτοι καὶ ἡ σύναξις ἀπαντοῦσαν ἀρνητικά. Ὁ πρῶτος Μαλαχίας, ὑποχωρώντας σὲ σχετικὴ ἀξίωση τοῦ δεσπότη τῆς Σερβίας Στεφάνου [Lazarević], στὸν ὁποῖο προσέφυγε ὁ Εὐθύμιος, ἀποδέχεται τὸ αἶτημα τοῦ τελευταίου καὶ παραχωρεῖ τὸ ἐλεύθερον καὶ αὐτοδέσποτον στὸ κελλίον τοῦ Φιλογόνου. Οἱ μοναχοὶ τοῦ κελλίου ὑποχρεοῦνται νὰ συμμετέχουν στὶς ἀγγαρεῖες τοῦ πρωτάτου καὶ στὶς σудоσιес, ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλα κελλία. — 14 ὑπογραφές.

Ἄρχ.: . . . καιρὸν πρώτους καὶ τοὺς αἰεὶ τὰ πρῶτα φέροντας. . .

20α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 28). Χαρτί (δίφυλλο) 270 × 210. Μελάνι βαθυγάλαζο. — Διατήρηση καλή.

20β Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ ὑπ' ἀρ. 20α ἐγγράφου

(Φάκ. 28). Χαρτί (δίφυλλο) 295 × 195. Δακτυλόγραφο. — Διατήρηση καλή.

21 Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Σεραπίωνος

Ἰούλιος, ἔτ. 6964 (1456)

(Φάκ. Α) Ἀντίγραφο (15ου αἰ.). Χαρτί (δίφυλλο) 296 × 222. Τὸ κείμενο καταλαμβάνει τὸ recto τοῦ α' φύλλου. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ὑγρασία, φθορὲς στὶς διπλώσεις. — Συντομογραφίες λίγες. Ἀνορθογραφία.

Ἡ μονὴ Ἀγίου Παύλου ἐπέστρεψε στὸ πρωτάτο τὸ κελλίον τοῦ Θεοδόχου Συμεῶν τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Φιλογόνου, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀφιερωθεῖ σ' αὐτὴν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ πνευματικοῦ Εὐθυμίου. Ὁ πρῶτος Σεραπίων παραχωρεῖ διὰ βίου τὸ κελλίον στὸν ἱερομόναχο Ἰάκωβο καὶ 4 ἄλλους μοναχοὺς. — 12 ὑπογραφές.

Ἄρχ.: Τοῦ ἀγίου καὶ δικέου Θεωδόχου Συμεων ναως καὶ κελλιον λεγόμενον Φυλογονίου. . .

21α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. Α). Χαρτί 295 × 195. Δακτυλόγραφο. — Διατήρηση καλή. — Πολλές παραναγνώσεις καὶ παραλείψεις.

22 Συνοδικὸ γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν

1690

(Φάκ. Α). Ἀντίγραφο (18ου αἰ.). Χαρτί 425 × 320. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ἡ σύναξις τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὄρισε δύο μοναχοὺς, τὸν γέροντα Γαβριὴλ τὸν Βατοπεδινὸ καὶ τὸν γέροντα Τιμόθεο ἀπὸ τὴν μονὴ τῶν Ἰβήρων, γιὰ νὰ λύσουν τὴν ἐδαφικὴ διαφορὰ ποὺ δημιουργήθηκε μεταξὺ τῶν μονῶν Διονυσίου καὶ Χιλανδαρίου γιὰ τὸν Μονοξυλίτη στὴ Μεγάλῃ Βίγλα. Οἱ δύο μοναχοί, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν γραμματικὸ τοῦ Ἀλῆ ἀγᾶ, ὄρισθετοῦν τὴν περιοχὴ τοῦ Μονοξυλίτη καὶ ἀποδίδουν τὸν ἀμφισβητούμενο τόπο στὴ μονὴ Διονυσίου. Περιορισμός. — 14 ὑπογραφές.

Ἄρχ.: *Συναθροισομένης συνάξεως πάντων τῶν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ Ἁγιωνύμου Ὁρους...*

Πρβλ.: Π. Νικολόπουλου - Ν. Οικονομίδη, *Ἱερὰ Μονὴ Διονυσίου. Κατάλογος τοῦ Ἀρχείου* Σύμμεικτα 1 (1966), σελ. 286 - 287, ἀρ. 84.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ

23 Ἀσφάλεια

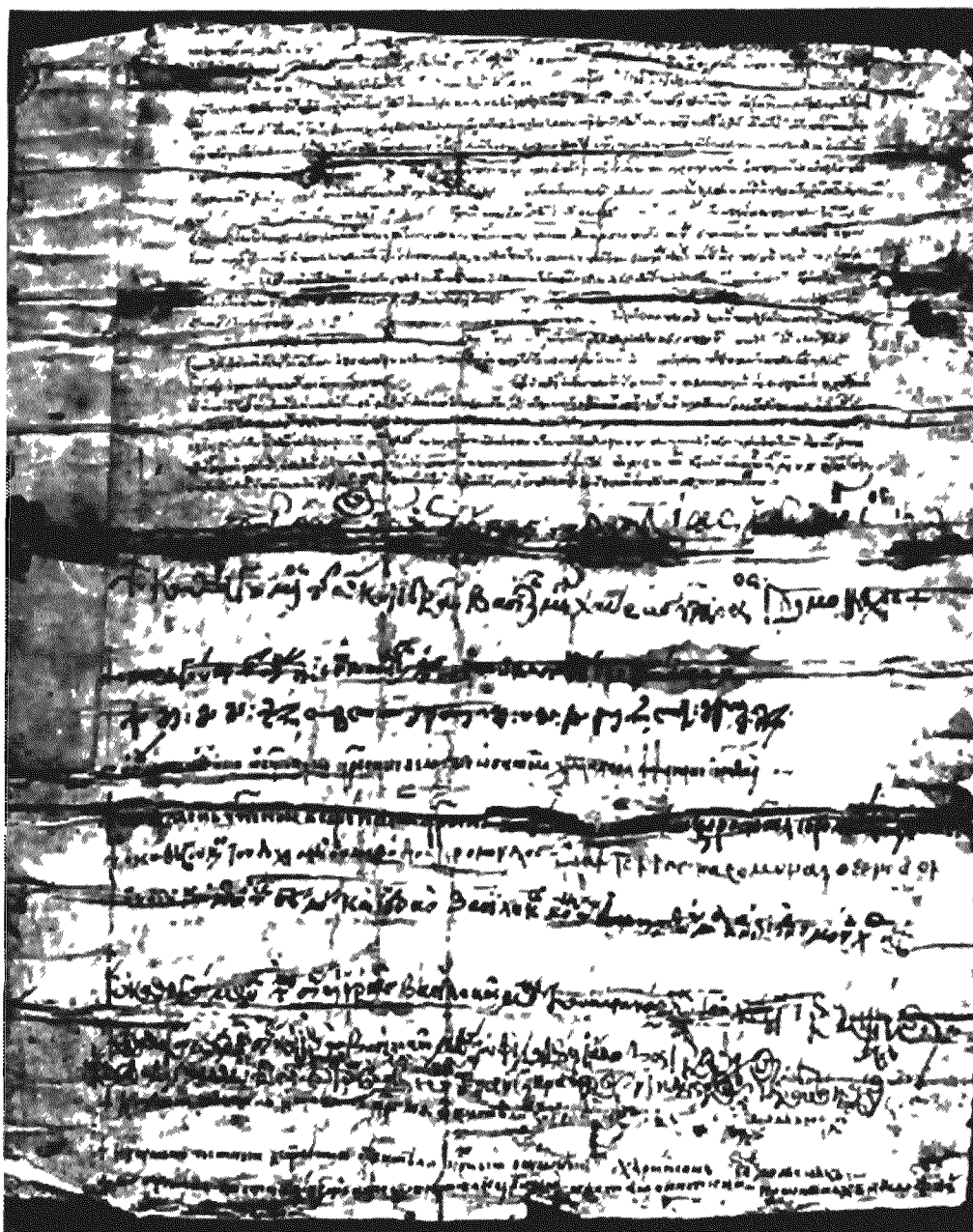
Ἀπρίλιος, ἰνδ. 8, ἔτ. 6518 (1010)

(Φάκ. 33). Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (14ου αἰ.). Χαρτί 325 × 288. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ἀποκόπηκαν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ κάτω ἀριστερὸ μέρος τοῦ ἐγγράφου· ὑγρασία· ἐπικολλημένο σὲ χαρτί. — Συνομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ἰσιδώρου.

Ὁ προεστὼς τῆς Λαύρας Θεοδώρητος καὶ οἱ πρόκριτοι μοναχοὶ τῆς μονῆς διαβεβαιώνουν τὸν πρῶτο Νικηφόρο καὶ τὴ σύναξις ὅτι ἡ μονὴ τους δὲν θὰ ἐγείρει ἀξιώσεις γιὰ τὴν μονὴ τῶν Βουλευτηρίων ἢ ὅποια θὰ παραμείνει ἀνεξάρτητη.

Ἄρχ.: *...εἶτα θέλων τὸν υἱοθετὸν αὐτοῦ οἰκονομῆσαι.*

Ἐκδ.: Binon, ἀρ. 1, σελ. 250 - 253. — *Actes de Xéropotamou*, ἀρ. 2, 40 - 41 (ὅπου σχολιάζονται οἱ διαφορετικὲς ἀποδόσεις τοῦ ἐγγράφου σὲ προγενέστερες ἐκδόσεις).

Πίν. 6. Έγγραφο του πρώτου Μαλαχίου (Μάιος 1423 Κατάλ. άρ. 20).

23α Ἐπικυρωμένο(;) ἀντίγραφο (14ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 47). Χαρτί 180 × 305. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ἀποκόπηκε ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου καὶ πιθανὸν τὸ κάτω μέρος ὅπου ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐπικυροῦντος· φθορὲς στὶς διπλώσεις, σχισίματα. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία.

Ἄρχ.: . . . μένον τῆς εἰρημένης μονῆς τῶν Βουλευτηρίων ὡς μὴ ἐν τῇ Λάβρα. . .

24 Ἐγγραφο τοῦ προεστῶτος τῆς Λαύρας Ἀθανασίου

Μάρτιος, ἰνδ. 13, ἔτος 6538 (1030)

(Φάκ. 45). Ἐπικυρωμένο(;) ἀντίγραφο (14ου αἰ.). Χαρτί 150 × 302. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ὑγρασία, μικρὲς φθορὲς στὶς διπλώσεις· ἀποκόπηκε τεμάχιο τῆς δεξιᾶς ὥας καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου ὅπου πιθανὸν ἡ ὑπογραφή τοῦ ἐπικυροῦντος τὸ ἔγγραφο μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Ἰσιδώρου(·)

Ὁ προεστῶς τῆς Λαύρας Ἀθανάσιος ἀναγνωρίζει τὴν κατοχὴ ἀπὸ τὸν ἡγούμενο τοῦ Ἐηροποτάμου Ἀντώνιο τοῦ ἀμπελιοῦ στὴν τοποθεσία τοῦ Μητροφάνους ποῦ εἶχε φυτευτεῖ ἀπὸ τὸν μακαρίτη Παῦλο τὸν Ἐηροποταμίτη.

Ἄρχ.: Ἐπεὶ τὰ παρὰ τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν συμφωνηθέντα. . .

Ἐκδ.: Binon, ἀρ. 3, σσ. 256 - 257 (ὅπου βλ. καὶ γιὰ τὶς προγενέστερες ἐκδόσεις). — Ἀγιος Παῦλος Ἐηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 44 - 45. — Πρβλ. Guillou-Bompreire, *Recherches*, σελ. 184.

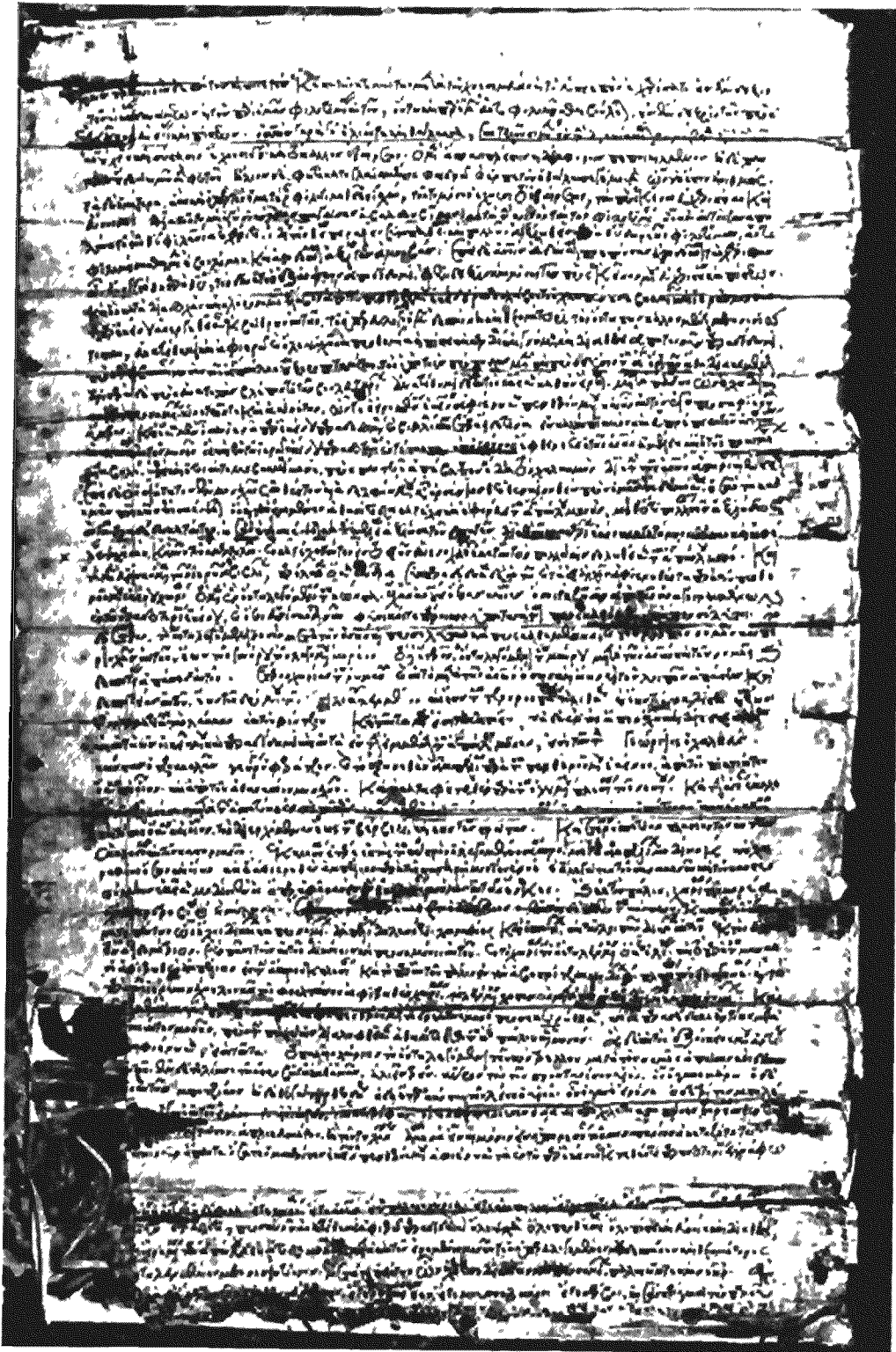
25 Δωρεὰ τοῦ Νικολάου Παγᾶση

Μάρτιος, ἰνδ. 9, ἔτ. 6893 (1385)

(Φάκ. 20). Πρωτότυπο (·). Χαρτί 480 × 297. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση κακὴ: ἀποκόπηκαν τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐγγράφου καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν 12 τελευταίων σωζομένων στίχων (4 - 5 γράμματα)· φθορὲς στὶς διπλώσεις καὶ ἀπὸ τὴν ἐπικόλληση σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Πρβλ. πίν. 7.

Ὁ Νικόλαος Παγᾶσης ὁ Βαλδουίνος ἀφιερώνει στὴ μονὴ Ἀγίου Παύλου ὅπου εἶναι ἡγούμενος ὁ ἀδελφός του Ἀρσένιος [= Ἀντώνιος Παγᾶσης] τὴ μονὴ τῆς Θεοτόκου τῆς Μεσσησιαστικῆς, τὴν ὁποία εἶχε ἀνακαινίσει ὁ πεθερός του Ραδοσθλάβος Χλάμπενος. Ἐπιπλέον ἀφιερώνει χωρία, παροίκους, ναοὺς (τῆς Ἐλεούσης, τὴν Ἀσπρὴ Ἐκκλησία, τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, τὸν Ἅγιο Δημήτριο) καὶ ἄλλα κτήματα τὰ ὁποῖα εἶχαν δωρίσει προηγουμένως ὁ πεθερός του καὶ ὁ ἴδιος στὴ μονὴ Μεσσησιαστικῆς.

Ἄρχ.: Ὡσπερ ὁ κοινὸς δεσπότης καὶ ποιητῆς ἐκάστω τῶν κτισμάτων. . .

Πίν. 7. Δωρεά του Νικολάου Παγιάση (Μάρτιος 1385: Κατάλ. αρ. 25).

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης, σελ. 726 - 727. A. Každan, *Dva rozdnevizantijskih akta iz sobranijsa P. I. Sevast'janova*, Viz. Vrem. 2/27 (1949), σελ. 317 - 320. — Ἀγίος Παῦλος Ξηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 76 - 80. — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 9, σελ. 265 - 268 (δπου βλ. καὶ γιὰ τίς προγενέστερες ἐκδόσεις).

26 Πρατηριῶδες γράμμα

ἰνδ. 10, ἔτ. 6910 (1402)

(Φάκ. 55). Πρωτότυπο. Χαρτί 235 × 220. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση μέτρια: ὑγρασία, φθορές στὶς διπλώσεις· ἐπικολλημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ἄνορθογραφία.

Ἡ μονὴ [Ἀγίου Παύλου] ἀγόρασε ἀπὸ τὸν προηγούμενο τιμαράτο Μαχμούτη τὸν χῶρο τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλεούσης τὸν ὁποῖο καὶ ἀνοικοδόμησε. Ὁ Δημήτριος τοῦ Κομνηνοῦ πωλεῖ στὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου Ἀντώνιο ἔναντι 150 ἄσπρων τὸν χῶρο τῆς ἀλλῆς τοῦ ναοῦ γιὰ νὰ μνημονεύεται ὁ πατέρας του Κομνηνός. Τὸ πρατηριῶδες γράμμα συντάσσεται μπροστὰ σὲ 4 χριστιανούς καὶ δύο μουσουλμάνους μάρτυρες. — Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου τὸ σίγγον Δημητρίου τοῦ Κομνηνοῦ. Στὸ τέλος ἡ ὑπογραφή τοῦ συντάκτου Ἀνδρονίκου πρωτόπαπα καὶ δικαίου τοῦ. . .

Ἄρχ.: *Δημήτριος ὁ τοῦ Κομνηνοῦ υἱὸς τύθημοι καὶ ποιὸ ἐκουσίως καὶ αὐτοθελῶς. . .*

27 Δωρεὰ Ραδοσθλάβου τοῦ Σάμπια

1 Ἰουνίου, ἰνδ. 13, ἔτ. 6913 (1405)

(Φάκ. 14). Πρωτότυπο. Περγαμηνή 693 × 333. Μελάνι καστανόχρωμο. Διατήρηση καλὴ: ἴχνη ὑγρασίας στὸ ἄγραφο μέρος. — Συντομογραφίες λίγες. Ὄρθογραφία.

Ὁ Ραδοσθλάβος Σάμπιας ἀφιερώνει στὴν μονὴ Ἀγίου Παύλου (Θεοτόκου τῆς Ἀγιοπαυλιτίσσης), μέσω τοῦ ἡγουμένου Ἀντωνίου Παγάση, τὸ ἥμισυ τῶν χωρίων Ἀβραμίται καὶ Νεοχώριον στὴν περιοχὴ τῆς Καλαμαριᾶς. Τὸ ἄλλο ἥμισυ ἀνήκει στοὺς γιουὺς του Δούκα καὶ Λάσκαρη. Μετὰ ὅμως τὸν θάνατό τους καὶ αὐτὸ τὸ ἥμισυ θὰ περιέλθει στὴν κατοχὴ τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου. — Σίγγον τοῦ Ραδοσθλάβου τοῦ Σάμπια. 4 ὑπογραφὲς μαρτύρων — ἀξιωματούχων τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. Στὸ verso τοῦ ἐγγράφου ὑπογραφή τοῦ ἐπικυροῦντος τὴν δωρεὰ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γαβριήλ.

Ἄρχ.: *Οἱ θεϊότατοι βασιλεῖς κατὰ Θεοῦ μίμησιν εὐεργέται. . .*

Ἐκδ.: Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης, σελ. 704 - 706. — Ἀγίος Παῦλος Ξηροποταμίτης 9 (1958), σελ. 103 - 106. — Πρβλ.: Binon, ἀρ. 19, σελ. 278 - 281. — Guillou-Bompaigne, *Recherches*, σελ. 185.

**27α Ἐπικυρωμένο ἀντίγραφο (15ου αἰ.)
τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου**

(Φάκ. 18). Περγαμηνή 550 × 292. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή: ὑγρασία (δυσανάγνωστοι ὁ δεύτερος καὶ τρίτος στίχος), σχίσσιμο στὴν κάτω ὠα. — Συντομογραφίες λίγες. Ὁρθογραφία. Τὸ ἀντίγραφο ἐπικυρώνεται μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γαβριήλ. Στὸ verso σλαβικὴ καὶ ἑλληνικὴ ἀναγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου.

27β Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ ὑπ' ἀρ. 27 ἐγγράφου

(Φάκ. 14). Χαρτί (δίφυλλο) 288 × 212. Μελάνι γαλάζιο. — Διατήρηση καλή. Τὸ ἀντίγραφο ὑπογράφεται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Ἀγίου Παύλου Σεραφεῖμ (6.12.1922).

28 Ἐγγράφο ἐνοικιάσεως

13 Ὀκτωβρίου, ἰνδ. 7, ἔτ. 6952 (1443)

(Φάκ. 51). Πρωτότυπο. Χαρτί 136 × 230. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση κακή: ὑγρασία, σχισίματα στὸ ἀριστερὸ μέρος τοῦ ἐγγράφου, φθορὲς καὶ ὀπὲς στὶς διπλώσεις· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες λίγες. Ἀνορθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ξενοφῶντος παραχωροῦν στὴ μονὴ Ἀγίου Παύλου γιὰ 20 χρόνια μετόχι τους στὴ Λῆμνο μὲ ἐτήσιο ἐνοίκιο 200 ἄσπρα καὶ ὑποχρέωση καταβολῆς τοῦ τέλους τοῦ δημοσίου. Μετὰ τὴ λήξη τῆς 20ετίας τὸ μετόχι θὰ ἐπανέλθει στὴν μονὴ Ξενοφῶντος. — 9 ἰδιόχειρες ὑπογραφές.
'Αρχ.: Ἐννο[ροματι] τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ τῆς ἁγίας. . .

**29 Δωρεὰ Μάρως [θυγατέρας τοῦ δεσπότη τῆς Σερβίας
Γεωργίου Brancović, χήρας τοῦ σουλτάνου Μουράτ Β']**

1 Μαρτίου, ἔτ. 6977 (1469)

(Φάκ. 31). Ἀντίγραφο (15ου αἰ.). Χαρτί 365 × 270. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση μέτρια: ὑγρασία, σχισίματα στὶς διπλώσεις· ἐπικολημένο σὲ ὕφασμα. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ἀνορθογραφία.

Ἡ Μάρω [θυγατέρα τοῦ δεσπότη τῆς Σερβίας Γεωργίου Brancović, χήρα τοῦ σουλτάνου Μουράτ Β'], ἡ κυρὰ ἀπὸ τὴν Ἐζοβὰ [Ἐζίβαι], ἀγόρασε ἀπὸ τὴν

μονή Ἐσφιγμένου τὸν πύργο, τὸ μετόχι καὶ τὸν τόπο ὅπου βρίσκεται ὁ μύλος στὴν περιοχὴ τοῦ Πρόβλακα, καταβάλλοντας 30.000 ἄσπρα. Ἀκολουθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων. Τὰ κτήματα αὐτὰ δωρίζει στὴν μονὴ Ἁγίου Παύλου. Ἄρχ.: *Εγὼ ἡ Μάρω ἡ κυρὰ ἀπὸ τὴν Ἐζωβὰ ἐγύρευσα ἵνα ἀγοράσω. . .*

Ἐκδ.: Ἁγίος Παῦλος Ξηροποταμίτης 10 (1959), σελ. 45 - 47. Πρβλ. Binon, ἄρ. 32, σελ. 301 - 303. Βλ. καὶ ἔγγραφο ὑπ' ἄρ. 30.

29α Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. 31). Χαρτί 340 × 210. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: Τὸ ἀντίγραφο ἔγινε τὸ 1913 ἀπὸ τὸν Εὐλόγιο Ἀγιοπαυλίτη.

29β Ἀντίγραφο (20οῦ αἰ.) τοῦ ὑπ' ἄρ. 29α ἐγγράφου

(Φάκ. 31). Χαρτί (δίφυλλο) 340 × 210. Μελάνι γαλάζιο. — Διατήρηση καλή. Τὸ ἀντίγραφο ὑπογράφει ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου Σεραφεῖμ (6.9.1928).

30 Πλαστὸ (;) ἔγγραφο ἀγορᾶς

1 Μαρτίου, ἔτ. 6977 (1469)

(Φάκ. Α). Ἀντίγραφο (15ου αἰ.). Χαρτί 255 × 299. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση κακή: ὕγρασία, ὅπες στὶς διπλώσεις ἐπικολημένο σὲ ὕφασμα. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ἀνορθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου λαμβάνουν τὸν πύργο καὶ τὸ μετόχι στὸν Πρόβλακα ἀπὸ τὴ μονὴ Ἐσφιγμένου καταβάλλοντας τὸ ποσὸ τῶν 50.000 ἄσπρων. Περιορισμός. Περίπου 36 ὀνόματα μαρτύρων.

Ἄρχ.: *Ἡμεῖς οἱ καλόγεροι οἱ Ἀγιοπαυλίτες ἐγοιρεύσαμεν τὸν Πήργον. . .*

Ἐκδ. τῆς σλαβικῆς μεταφράσεως: D. Sindik, *Srpske Povelje u Svetogorskoin manastiru Svetog Pavla, Mešovite Grabe* 6 (1978), σελ. 201 - 202, ἄρ. 15. Βλ. καὶ ἔγγραφο ὑπ' ἄρ. 29.

30α Ἀντίγραφο (15ου - 16ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. Α). Χαρτί 425 × 310. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση μέτρια: ὅπες στὶς διπλώσεις ἐπικολημένο σὲ ὕφασμα. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ἀνορθογραφία. Στὸ κάτω μέρος, μὲ κόκκινο μελάνι, σλαβικὴ ἀναγραφή τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου. Παρόμοια μεταγενέστερη ἀναγραφή ὑπάρχει στὸ verso τοῦ ἐγγράφου.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

31 Ὅρισμός τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτ Α΄**(1389 - 1402)**

(Φάκ. 49). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 180 × 240. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ κακή: ὑγρασία, πολλὰ σχισίματα· ἐλάχιστα σημεῖα παραμένουν ἀναγνώσιμα· ἐπικολημένο σὲ ὕφασμα. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ἐνορθογραφία.

Τὸ ἔγγραφο πιθανὸν νὰ ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ τῆς μονῆς Μεσσησιαστικῆς ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου, στοὺς ὁποίους εἶχε ἀφιερωθεῖ παλαιότερα ἀπὸ τὸν Νικόλαο Παγάση Βαλδουῖνο (στιχ. 4 - 5: . . . παρέδωκεν ὁ βαλδ[ο]υβήνος εἰς τὰς χεῖρας τὸν ἀγιοριτων / εἰς τὴν μονὴν τοῦ οσίου παύλου ἐν τῷ αθονι. . .). Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου ὁ τουγρᾶς τοῦ σουλτάνου.

Ἄρχ.: Ὅρισμός τοῦ μεγάλου ἀθθεντοῦ καὶ μεγάλου ἀμηρᾶ τοῦ Παγιάζιτπέι. . .

Πρβλ.: Binon, ἀρ. 15, σελ. 274 - 275. Guillou - Bompaire, *Recherches*, σελ. 185.

32 Ὅρισμός τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ Β΄25 Σεπτεμβρίου, ἰνδ. 15, **(1451)**

(Φάκ. 44). **Πρωτότυπο.** Χαρτί 282 × 141. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: μικρὲς φθορὲς στὶς διπλώσεις· ἐπικολημένο σὲ χαρτί. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ἐνορθογραφία. Στὸ verso τοῦ ἐγγράφου ἐπικολημένη σύγχρονη μεταγραφὴ. Πρβλ. πίν. 8.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου προσέφυγαν στὸν σουλτάνο Μεχεμετ πέγη παραπονούμενοι ὅτι καταπατοῦνται τὰ σύνορα τοῦ μοναστηριοῦ τους. Ὁ σουλτάνος δίνει ἐντολὴ στὶς μονὲς τοῦ Ἁγίου Ὄρους νὰ περιορίζεται κάθε μία στὰ ἴδια τῆς σύνορα, τὰ ὁποῖα ἄλλωστε καθορίστηκαν στὴν ἐποχὴ τῆς βασιλείας τοῦ πατέρα του.

Ἄρχ.: Τοῦ μεγάλου ἀθθεντός καὶ μεγάλου ἀμηρᾶ σουλτάνου τοῦ Μεχεμετ πέγη. . .

Ἐκδ. Binon, ἀρ. 29, σελ. 295 - 298. Πρβλ. Guillou - Bompaire, *Recherches*, σελ. 186.

33 Συλλογικὸ ἀντίγραφο (18ου αἰ.) κατὰ ἀπομίμηση

(Φάκ. Α). Χαρτί (δίφυλλο) 453 × 312. Μελάνι μαῦρο, κόκκινο στὶς ὑπογραφές. Διατήρηση καλή: σχισίματα στὶς διπλώσεις.

α) Χρυσόβουλλος λόγος τοῦ Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου, Ἰούνιος 1408 = ἀριθμ. καταλόγου 5.

β) Πρόσταγμα τοῦ Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου

24 Ἰανουαρίου, ἰνδ. 15, (1407)

Ἐπιβάρυνση. Ὁ αὐτοκράτορας δωρίζει στὴ μονὴ τοῦ ὁσίου Παύλου τὸ παλαιὸν χωρίον Ἁγίου Παύλου στὴν Κασσάνδρα, μὲ τις 15 φαμελίες ποὺ κτοικοῦν ἐκεῖ, δέκα ζευγάρια γῆς καὶ δικαίωμα ἀλιείας («τοπικὴν καὶ μερικὴν»). Ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς Θεόδουλος καὶ ἡ μονὴ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ κάθε φορολογικὴ ἐπιβάρυνση. Ὑποχρεοῦνται ὅμως νὰ καταβάλλουν τὸ 1/30 τῶν εἰσοδημάτων τῆς κατασπορᾶς γιὰ τὴ φύλαξή τοῦ ἐκεῖ καστελίου καὶ τῶν λοιπῶν πύργων καὶ νὰ συντρέχουν σὲ περίπτωση ἀνάγκης στὴ φύλαξή τοῦ καστελίου καὶ τοῦ νησίου. Ἀρχ.: *Ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς προσταγμοῦ δύναμιν καὶ ἰσχὺν ἔχοντος χρυσοβούλλου. . .*

Ἐκδ.: Dölger, *Schatzkammern*, ἀρ. 45/46, II, σελ. 128 (ὅπου βλ. καὶ γιὰ προγενέστερη ἐκδοση). Πρβλ.: Binon, ἀρ. 23, σελ. 289. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3208.

γ) Πρόσταγμα τοῦ Μανουὴλ Β' Παλαιολόγου

ἰνδ. 2, ἔτ. 6917 (1409)

Ἐπιβάρυνση. Ὁ αὐτοκράτορας ἐπικυρώνει τὴν κατοχὴ τοῦ παλαιοχωρίου Ἁγίου Παύλου στὴν Κασσάνδρα ἀπὸ τὴν μονὴ Ἁγίου Παύλου, τὸ ὅποιο εἶχε δωρηθεῖ στὴ μονὴ ἀπὸ τὸν ἀποθανόντα αὐτοκράτορα Ἰωάννη Ζ' Παλαιολόγου. Ἀρχ.: *Οἱ ἐνασκούμενοι εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἁγιον Ὄρος τοῦ Ἁθω σεβασμίαν μονήν. . .*

Ἐκδ.: Dölger, *Schatzkammern*, ἀρ. 45/46, III, σελ. 129. Πρβλ.: Binon, ἀρ. 25, σελ. 291 - 292. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3325.

δ) Ὅρισμὸς τοῦ δεσπότη τοῦ Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου, 2 Φεβρουαρίου 1415 = ἀριθμ. καταλόγου 6.

ε) Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου, Φεβρουάριος, ἰνδ. 15, ἔτ. 6915 (1407).

Ἐκδ.: *Actes de Xéropotamou*, ἀρ. 28, σελ. 201 - 208 (ὅπου βλ. καὶ γιὰ τις προγενέστερες ἐκδόσεις). Πρβλ.: Binon, ἀρ. 22, σελ. 287 - 289. — Dölger, *Regesten*, ἀρ. 3209. — Τοῦ Ἰδίου, *Schatzkammern*, ἀρ. 45/46, V, σελ. 130.

στ) Περιορισμὸς [Ἀπρίλιος 1445] = ἀριθμ. καταλόγου 10.

ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ 18ου - 19ου ΑΙ.

**34 Ένυπόγραφο και έμμάρτυρο γράμμα
τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε΄**

7 Μαρτίου 1755

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο) 325 × 223. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολύ καλή. Όρθογραφία.

Διένεξη δημιουργήθηκε μεταξύ τῶν μονῶν Ἁγίου Παύλου καὶ Διονυσίου γιὰ τὴν τοποθεσία πού ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Μεγάλο Ρέμα ὡς τὴν Ὑψηλὴ Πέτρα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὡς τοῦ Θόδωρου τὸ μνήμα, τοῦ Σίδερου τὸν Σταυρὸ καὶ τὰ σύνορα μὲ τὴν μονὴ Καρχαλάου. Γιὰ τὴν ἐπίλυση τῆς διαφορᾶς στέλλονται στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ τὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀνατόλιος καὶ ὁ σκευοφύλακας Γαλακτίων καὶ ἀπὸ τὴ μονὴ Διονυσίου οἱ προηγούμενοι Ἰωακείμ καὶ Νεόφυτος. Κριτὲς τῆς ὑποθέσεως ὀρίζονται οἱ γουναράδες-ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ οἱ ἀγιορεῖτες προηγούμενοι Μελέτιος Βατοπεδινὸς καὶ Θεόκλητος Ἰβηρίτης. Δικαιώνεται ἡ μονὴ Ἁγίου Παύλου. Ἡ μονὴ Διονυσίου τακτοποιεῖ μὲ τὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου τὴν οἰκονομικὴ ἐκκρεμότητα πού δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν ξύλευση τῆς τοποθεσίας κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα τῆς διενέξεως. — Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐγγράφου ἐπιβεβαιωτικὴ ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε΄. - 3 ὑπογραφὲς μαρτύρων-ἀξιωματοῦχων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς.

Ἀρχ.: *Λιὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος γίνεται δῆλον. . .*

35 Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε΄

Μάρτιος, ἰνδ. 3, 1755

(Φάκ. 21). Πρωτότυπο. Χαρτί 436 × 310. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή: σχισίματα στὴν δεξιὰ ὠα. Όρθογραφία.

Στὴν ἀναφεῖσα διαφορὰ μεταξύ τῶν μονῶν Ἁγίου Παύλου καὶ Διονυσίου, γιὰ τὴν τοποθεσία πού ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Μεγάλο Ρέμα ὡς τὴν Ὑψηλὴ Πέτρα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὡς τοῦ Θόδωρου τὸ μνήμα καὶ ὡς τοῦ Σίδερου τὸ Σταυρὸ, δικαιώθηκε ἡ μονὴ Ἁγίου Παύλου. Γιὰ νὰ ἀποφευχθοῦν μελλοντικὲς διενέξεις γιὰ τὸ ἴδιο θέμα, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος, μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν Ἀγιοπαυλιτῶν, ἐκδίδει ἐκκλησιαστικὸ ἐπιτίμιο. — Μηνολόγιο.

Ἀρχ.: *Ἐπειδὴ διὰ τὸ ἀναφεῖναι διαφορὰς τινὰς μεταξύ τῶν ὀσιωτάτων. . .*

36 Ἐπανταχοῦσα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου Β΄

Νοέμβριος, ἰνδ. 13, 1779

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 287 × 400. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Σωφρόνιος Β΄, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν κληῖρο καὶ τοὺς λαϊκοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου, συνιστᾷ τὸν ἱερομόναχο τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου Δωρόθεο, ὁ ὁποῖος ἔχει ἔλθει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ συλλογὴ ἐλεημοσυνῶν καὶ ζητεῖ νὰ συνδράμουν οἰκονομικὰ τῇ μονῇ Ἁγίου Παύλου ποὺ ἔχει περιπέσει σὲ βαριά χρέη. — Μηνολόγιο.

Ἄρχ.: *Τὸ τῆς ἐλεημοσύνης θεοδίδακτον ἔργον, πανταχοῦ μὲν διενεργούμενον. . .*

36α Ἀντίγραφο (18ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. Β). Χαρτί 313 × 428. Μελάνι φαύ. — Διατήρηση πολὺ καλή. Τὸ ἀντίγραφο περιέχει τὸ κείμενο τοῦ ἐγγράφου σὲ δημώδη παράφραση χωρὶς ὅμως ἀλλοίωση τοῦ περιεχομένου.

37 Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ Δ΄

Μάιος, ἰνδ. 14, 1781

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 560 × 405. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: δύο μικρὲς ὀπές. Ὁρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου κατήγγειλαν στὸν πατριάρχη ὅτι οἱ γαῖες τοῦ μετοχίου τους στὸν Πρόβλακα, κοντὰ εἰς τὴν Ἱερισσό, τὸ ὁποῖο εἶναι ἐνεχυριασμένο εἰς τὴν μονῇ Ἰβήρων, καταπατοῦνται συστηματικὰ ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς τῶν χωριῶν τῆς γύρω περιοχῆς. Ἡ σύνοδος καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γαβριὴλ Δ΄, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν ἐπίσκοπο Ἱερισσοῦ καὶ τὸ πλήρωμα τῆς ἐπισκοπῆς, ἀπολύουν ἐπιτίμιο γι' αὐτοὺς ποὺ ἀρνοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν τὶς καταπατημένες γαῖες ἢ δίνουν ψευδεῖς μαρτυρίες γιὰ τὸ θέμα. — Μηνολόγιο. — 8 ὑπογραφές συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Ἐπειδὴ οἱ δσιώτατοι πατέρες Ἁγιοπαυλίται ἔχουσιν ἐν μετόχιον μοναστηριακόν. . .*

38 Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γερασίμου Γ'

3 Ἰουλίου, ἰνδ. 14, ἔτος 1796

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 455 × 328. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή. — Συντομογραφίες ἐλάχιστες. Ὁρθογραφία.

Τὰ χωράφια τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου στὸ χωριὸ Σικιά [Συκιά] στὴν περιοχὴ τῆς Κασσάνδρας συνορεύουν μὲ ἐκεῖνα τῆς μονῆς Ἐηροποτάμου. Ἐπειδὴ ἀμφισβητοῦνται τὰ σύνορα τῶν χωραφιῶν αὐτῶν, ἡ σύνοδος καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γεράσιμος Γ', μετὰ ἀπὸ σχετικὴ αἴτηση τῶν Ἁγιοπαυλιτῶν μοναχῶν, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπο Κασσανδρείας καὶ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ Σικιά, τοὺς προτρέπουν νὰ καταθέσουν ἀληθεῖς μαρτυρίες γιὰ τὸ παραπάνω θέμα, ἐπισείοντας διαφορετικὰ τὴν ποινὴ τοῦ ἀφορισμοῦ. — Μηνολόγιο. — 4 ὑπογραφές συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Οἱ δσιώτατοι πατέρες τοῦ κατὰ τὸ ἀγιώνυμον ὄρος τοῦ Ἁθωνος ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Παύλου. . .*

39 Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ'

Σεπτέμβριος, ἰνδ. 4, 1815

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 445 × 312. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: ὑγρασία. Ὁρθογραφία.

Οἱ Ἐσφιγμενίτες μοναχοὶ παρουσίασαν στὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου ἐνυπόγραφη καὶ ἐνσφράγιστη χρεωστικὴ ὁμολογία γιὰ 1100 γρόσια. Σύμφωνα μὲ τοὺς ἰσχυρισμούς τους, τὸ ποσὸ αὐτὸ εἶχε δανειστεῖ ἀπ' αὐτοὺς στὸν ταξιδιώτῃ τοῦ ὁμώνυμου μετοχιοῦ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου στὴν περιοχὴ τῆς Κασσάνδρας Ἀθανάσιο, ποὺ πέθανε πρὶν ἓνα χρόνο. Οἱ Ἁγιοπαυλίτες, ἐπειδὴ τὸ ποσὸ αὐτὸ δὲν περιέχεται στὴν ἐνυπόγραφη καὶ ἐμμάρτυρη διαθήκη τοῦ Ἀθανασίου, ὑποψιαζόμενοι δολιότητα, προσφεύγουν στὸν πατριάρχη ζητώντας τὴν ἐκδοσὴ ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ΣΤ' καὶ ἡ σύνοδος, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπο Κασσανδρείας καὶ Πολυγῆρου, τοὺς ἐπιστάτες, ναζήριδες, ἡγουμένους κλπ. τοῦ Ἁγίου Ὁρους, παραγγέλλουν, μὲ ποινὴ ἀφορισμοῦ, νὰ φροντίσουν νὰ κατατεθοῦν ἀληθινὲς μαρτυρίες γιὰ τὸ θέμα αὐτό. — Μηνολόγιο. — 7 ὑπογραφές συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Οἱ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καὶ σεβασμίου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγικοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Παύλου. . .*

40 Συγχωρητικό γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ΄

Μάρτιος 1817

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 574 × 536. Μελάκι μαῦρο. — Διατήρηση καλή: μικρές φθορές στις διπλώσεις. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ΣΤ΄ συγχωρεῖ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἀποθανόντος στοῦ Ἁγίου Ὁρος ἱερομονάχου Γαβριήλ. Στὴν πράξη παρίστανται ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος Ε΄ καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Πολύκαρπος. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Πολυκάρπου.

Ἀρχ.: *Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνευχομένων αὐτῇ ἐν τῷ παρόντι τοῦ τε παναγιωτάτου. . .*

41 Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ΄

Μάιος (1813 - 1818)

(Φάκ. Β) Ἀντίγραφο (19ου αἰ.). Χαρτί 155 × 205. Μελάκι φαιό. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Παύλου ἀνέφεραν στοῦν πατριάρχη ὅτι οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Χιλανδαρίου καταπατοῦν τὰ σύνορα τῶν γαιῶν τους στοῦ κάθισμα τοῦ Μονοξυλίτη, προκαλῶντας μεγάλη οἰκονομικὴ ζημιὰ στὴ μονή. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ΣΤ΄, ἀπευθυνόμενος στοῦν ἐπίσκοπο Ἱερισσοῦ, ζητεῖ νὰ καταθέσουν οἱ γνωρίζοντες ἀκριβῶς τὰ ὄροθέσια τῶν δύο μονῶν στὴν περιοχὴ αὐτή. Σὲ περίπτωσι ψευδοῦς μαρτυρίας ἐπισύρει τὴν ποινὴ τοῦ ἀφορισμοῦ. — Ὑπογραφή.

Ἀρχ.: *Οἱ ἀπὸ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου πατέρες. . .*

42 Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄

15 Ἰουλίου 1819

(Φάκ. Β) Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο) 353 × 240. — Μελάκι μαῦρο. Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου κατήγγειλαν στοῦν πατριάρχη ὅτι οἱ Χιλανδαρινοὶ καταπατοῦν τὰ ὄρια τῶν γαιῶν τους στοῦ κάθισμα τοῦ Μονοξυλίτη καὶ ζήτησαν τὴν ἔκδοσι ἀφοριστικοῦ γράμματος. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος Ε΄, ἀπευθυνόμενος στοὺς ἐπιστάτες, ναζήριδες,

ἡγουμένους κλπ. τοῦ Ἁγίου Ὁρους ζητεῖ: α) νὰ κληθοῦν οἱ Χιλανδαρινοὶ νὰ παραμείνουν στὰ ὄρια τους στὴν περιοχὴ τοῦ Μονοξυλίτη, β) νὰ διαβαστεῖ τὸ παρὸν ἐπιτίμιο στὸ ναὸ τοῦ πρωτάτου καὶ νὰ κληθοῦν νὰ καταθέσουν οἱ γνωρίζοντες ἀκριβῶς τὰ ὄρια τῶν κτημάτων τῶν δύο μονῶν, γ) νὰ διευθετηθεῖ ἡ διένεξη καὶ νὰ συμφιλιωθοῦν οἱ δύο μονές. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου.
Ἄρχ.: *Οἱ ὀσιώτατοι Ἀγιοπανλίται πατέρες, ἐμφανισθέντες ἡμῖν διὰ γράμματος. . .*

42α Ἀντίγραφο (19ου αἰ.) τοῦ προηγουμένου ἐγγράφου

(Φάκ. Β). Χαρτί 235 × 178. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή.

43 Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄

Ἰούλιος, ἰνδ. 7, 1819

(Φάκ. Β). Ἀντίγραφο. Χαρτί (δίφυλλο) 260 × 240. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου κατήγγειλαν στὸν πατριάρχη ὅτι οἱ Χιλανδαρινοὶ καταπατοῦν τὶς γαῖες στὸ κάθισμα τοῦ Μονοξυλίτη καὶ ζήτησαν τὴν ἔκδοση ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος Ε΄, ἀπευθυνόμενος στοὺς ἐπιστάτες, ναζήριδες, ἡγουμένους κλπ. τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ζητεῖ, ἐπισείοντας τὴν ποινὴ τοῦ ἀφορισμοῦ, νὰ κατατεθοῦν ἀληθινὲς μαρτυρίες γιὰ τὸ θέμα αὐτό. — Μηνολόγιο. — Ὁ ὑπογραφεὶς συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Ἀνηρέχθη ἡμῖν παρὰ τῶν ὀσιωτάτων πατέρων τοῦ ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Παύλου. . .*

Τὴν ἴδια χρονολογία (Ἰούλιος, ἰνδ. 7, 1819) ἀπολύθηκε σιγίλλιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄ ποὺ ρύθμιζε τὴ διαφορὰ μεταξύ τῶν μονῶν Μεγίστης Ἀκύρας καὶ Ἁγίου Παύλου γιὰ τὴν σκῆτη τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ τὴ Νέα Σκῆτη τοῦ Πύργου. (Πρβλ.: Δελικάνη. *Περιογραφικὸς κατάλογος*, σελ. 24. — Βίση, ἀρ. 36, σελ. 305).

44 Συνοδικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄

20 Νοεμβρίου 1820

(Φάκ. Β) Ἀντίγραφο (19ου αἰ.). Χαρτί (δίφυλλο) 345 × 235. Μελάνι μαῦρο. Διατήρηση κακή: ὑγρασία, φθορὰς καὶ ὀπές. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης ἀνακοινῶναι στὴ σύναξη τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὅτι ἔλαβε τὴν

ἐπιστολή της, πού στάλθηκε στις 20 Ὀκτωβρίου 1819 καὶ ἀναφερόταν στὴ διένεξη μεταξύ τῶν μονῶν Χιλανδαρίου, Ἀγίου Παύλου καὶ Διονυσίου γιὰ τὰ σύνορά τους στὸ κάθισμα τοῦ Μονοξυλίτη. Γιὰ τὴν ἴδια ὑπόθεση, ἄλλωστε, εἶχε ἐκδοθεῖ τὸν προηγούμενο χρόνο καὶ σχετικὸ συνοδικὸ ἀφοριστικὸ γράμμα. Ἐπειδὴ ἡ συνεχιζόμενη διένεξη δυσφημίζει τὸ "Ἅγιον Ὄρος, ἡ σύνοδος καὶ ὁ πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄, ἔχοντας σύμφωνη καὶ τὴν «ὕψηλὴ βούληση» τοῦ σουλτάνου πού τοὺς διαβιβάστηκε μὲ τὸν ποσταντζήμπαση ἀγά, ζητοῦν νὰ περιορισθεῖ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω μονὲς στὰ σύνορα πού κατεῖχαν πρὶν ἀπὸ τριάντα χρόνια καὶ νὰ σταματήσουν ἔτσι νὰ ἐγείρουν ἀπαιτήσεις μεταξύ τους. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου. — 12 ὑπογραφὲς συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *Τὸ ἀπὸ κ^{ως} τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου σεσημειωμένον γράμμα σας ἐλάβομεν. . .*

Πρβλ.: Δελικάνη, *Περιογραφικὸς κατάλογος*, σελ. 25.

45 Πατριαρχικὸ καὶ συνοδικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἀνθίμου Γ΄

Ἰούλιος 1824

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 565 × 398. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλὴ. Ὁρθογραφία.

Ὁ μητροπολίτης πρώην Ἀγκύρας Ἱερόθεος, μετὰ ἀπὸ τὴν οἰκειοθελὴ παραιτήση ἀπὸ τὴν ἔδρα του, ἀποσύρθηκε στὸ "Ἅγιον Ὄρος γιὰ νὰ μονάσει. Μετὰ ὅμως τὴν συνάντησή του μὲ τοὺς «παλαμιαίους» ἀποστάτες καὶ ληστὲς πού ἀποβιβάστηκαν στὸ "Ἅγιον Ὄρος, ἐπαναστάτησε ἐναντίον τῆς «κραταιᾶς βασιλείας» καὶ ἀναχώρησε μαζί τους. Ὁ πατριάρχης Ἀνθίμος Γ΄ καὶ ἡ σύνοδος ἀνακοινῶνουν στοὺς ἐπιστάτες, ναζήριδες, ἡγουμένους κλπ. τοῦ Ἀγίου Ὄρους, ὅτι ὁ πρώην μητροπολίτης καθαιρεῖται καὶ ἐπανέρχεται στις τάξεις τῶν λαϊκῶν μὲ τὸ ὄνομα Γιάννης. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου. — 12 ὑπογραφὲς συνοδικῶν.

Ἄρχ.: *«Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν. . .*

46 Συγχωρητικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου Α΄

Ἀπρίλιος 1827

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 780 × 522. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλὴ. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἀγαθάγγελος συγχωρεῖ τὶς ἁμαρτίες τοῦ προσκυνητῆ μοναχοῦ Ἀββακούμ πού πέθανε στὴν ἐπαρχία τῆς Θεσσαλο-

νίκης. Στὴν πράξῃ παρίσταται καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιος. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων. — 8 ὑπογραφές συνοδικῶν.

Ἄρχ.: Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνευχομένων αὐτῇ ἐν τῷ παρόντι. . .

47 Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου Α΄

12 Ἰουλίου 1828

(Φακ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί (δίφυλλο) 360 × 340. Μελάνι μαῦρο. Διατήρηση πολὺ καλὴ. Ὁρθογραφία.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ἁγίου Παύλου Ἀνθιμος πρὸς πέθανε στὸ Βουκουρέστι, μεταξύ ἄλλων, ἔφησε γιὰ τὴ μονὴ του καὶ 30.000 γρόσια. Τὸ ποσὸ αὐτὸ κρίθηκε σκόπιμο νὰ μὴ δοθεῖ στὸν ἀποσταλέντα γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἀπὸ τὴ μονὴ Νίκανδρο ἀλλὰ νὰ διαβιβαστεῖ στὸ πατριαρχεῖο. Μὲ συνοδικὴ ἀπόφαση, τὴν ὁποία ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος κοινοποιοῦν στὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου, 10.000 γρόσια δίδονται ὡς οἰκονομικὴ ἐνίσχυση στὸν ἐπίσκοπο Ἀναστασιουπόλεως Ἀνθιμο ἔναντι τοῦ χρέους τῆς κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς αὐτόν. Ἡ μονὴ Ἁγίου Παύλου θὰ λάβει ἰσόποση χρεωστικὴ ὁμολογία ἀπὸ τὴν κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τὰ ὑπόλοιπα 20.000 γρόσια παραδόθηκαν στοὺς ἀντιπροσώπους τῆς μονῆς προηγούμενο Δαβὶδ καὶ παπᾶ-Εὐθύμιο. Ἀνακοινώνεται ἐπίσης ὅτι οἱ θησαυροὶ καὶ τὰ κειμήλια τοῦ Ἀνθίμου φυλάσσονται ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Οὐγγροβλαχίας καὶ μόνον οἱ προσωπικὲς του ὁμολογίες παραδόθηκαν στὸν Νίκανδρο, τὶς ὁποῖες καὶ καταχράστηκε. Τέλος ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ζητοῦν τὴν ἀποστολὴ ἐνσφράγιστης μοναστηριακῆς ἀποδείξεως γιὰ τὴν παραλαβὴ ὀλόκληρου τοῦ ποσοῦ τῶν 30.000 γροσιῶν. — Ὑπογραφή τοῦ πατριάρχου. — 5 ὑπογραφές συνοδικῶν.

Ἄρχ.: Ἀφ' οὗ ἡ ἐκκλησία ἐπληροφορήθη τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Ἀνθίμου ἀρχιμανδρίτου. . .

Πρβλ.: Δελιζάνη, Περιγραφικὸς κατάλογος, σελ. 33.

48 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντίου Α΄

19 Δεκεμβρίου 1831

(Φακ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 313 × 244. Μελάνι φαῖο. — Διατήρηση πολὺ καλὴ. Ὁρθογραφία.

Ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Παύλου ζήτησε ἀπὸ τὸν πατριάρχου νὰ ἐπιτραπεῖ στὸν πρῶτον μητροπολίτη Πισιδείας Σαμουήλ νὰ κοινοβιάσει στὴ μονή. Ὁ πα-

τριαρχης Κωνσταντινουπόλεως Κωνστάντιος Α΄ δίνει τή σχετική συγκατάθεση. Ἐπιπλέον ἐπιτρέπει τήν ἔξοδο τοῦ Σαμουήλ ἀπό τὸ "Ἅγιον" Ὄρος γιὰ ὑποθέσεις τῆς μονῆς, ἀπαγορεύει ἕμως τήν μετάβασή του στήν Κωνσταντινούπολη. — Ὑπογραφή.
 Ἄρχ.: *Τὸ προσταλὲν ἡμῖν ἐνσφράγιστον μοναστηριακὸν γράμμα σας εὐμενῶς ἐλάβομεν. . .*

49 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄

24 Ἀπριλίου 1837

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 300 × 220. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ΄ ἀνακοινώνει στή μονή Ἁγίου Παύλου τήν ἐκτόπιση ἐκεῖ τοῦ λαϊκοῦ Κωστάκη, ὁ ὁποῖος στέλλεται μὲ τή συνοδεία τοῦ πατριαρχικοῦ τζαούση Μιχάλη. Γιὰ τὸ θέμα ἐκδόθηκε σχετικὸς βασιλικὸς ὀρισμός. Ὁ πατριάρχης καθιστᾶ ὑπεύθυνη τή μονή γιὰ τήν κράτησή του.

Ἄρχ.: *Ἐπειδὴ ὁ παρὰ τοῦ ἡμετέρου πατριαρχικοῦ τζαούση τοῦ Μιχάλη. . .*

50 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄

18 Ὀκτωβρίου 1838

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 321 × 237. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ΄ ἀνακοινώνει στή μονή Ἁγίου Παύλου τήν ἐκτόπιση ἐκεῖ τοῦ ἱερέα Σωφρονίου, ὁ ὁποῖος στέλλεται μὲ τή συνοδεία τοῦ πατριαρχικοῦ τζαούση Δημητρίου. Γιὰ τὸ θέμα ἐκδόθηκε σχετικὸς βασιλικὸς ὀρισμός. Ὁ πατριάρχης καθιστᾶ ὑπεύθυνη τή μονή γιὰ τήν κράτησή του.

Ἄρχ.: *Ἐκδοθέντος ἤδη βασιλικοῦ ὑψηλοῦ ὀρισμοῦ κατὰ πρόνοιαν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν. . .*

51 Πατριαρχικὸ καὶ συνοδικὸ σιγίλλιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄

Ἀπρίλιος, ἰνδ. 12, 1839

(Φακ. 50). Πρωτότυπο. Περγαμηνή 700 × 440. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία. — Στὸ κάτω μέρος κρεμόταν σωζόμενη μολύβδινη σφραγίδα τοῦ πατριάρχου (διάμ. 60 χιλ.).

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ' καὶ ἡ σύνοδος ἔλαβαν κοινὴ ὀλοσφράγιστη ἀναφορὰ τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους μετὰ τὴν ὁποία γνωστοποιεῖται ὅτι οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου (Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου) ἐπιθυμοῦν τὴν μετατροπὴν τῆς μονῆς ἀπὸ ἰδιόρρυθμο σὲ κοινόβιο. Τὴν πρόθεσίν τοις αὐτῇ εἶχαν γνωστοποιήσει προηγουμένως οἱ Ἁγιοπαυλίτες στὴν κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους μετὰ κοινὸ συμφωνητικὸ γράμμα. Ἀντίγραφο αὐτοῦ ἐπισυνάπτεται στὴν ἀναφορὰ πρὸς τὸ πατριαρχεῖο μετὰ τὴν ἐπιπλέον παράκληση νὰ ἐπικυρωθεῖ ἡ κοινοβιακὴ τάξις τῆς μονῆς καὶ ὁ διορισμὸς ὡς ἡγουμένου τοῦ προηγουμένου τῆς μονῆς Διονυσίου ἀρχιμανδρίτη Στεφάνου. Τὸ αἴτημα γίνεται δεκτὸ καὶ ἐκδίδεται τὸ παρὸν «πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γραμμα».

Ἄρχ.: *Εἰσὶ μὲν καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ τὴν πατριαρχικὴν διατρανοῦντα μεγαλειότητα. . .*

Ἐκδ.: Δ. Π ε τ ρ α κ ά κ ο υ, *Νέαι πηγαὶ τῶν θεσμῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, Ἀλεξάνδρεια, 1915, σελ. 33 - 36. Πρβλ.: Β i n o n, ἀρ. 40, σελ. 306 - 307. — Δ ε λ ι κ ά ν η, *Περιοδικὸς κατάλογος*, σελ. 48.

52 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ'

28 Ἰουνίου 1839

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 386 × 240. — Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ' ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Ἁγίου Παύλου Στέφανο καὶ τοῦ ἀνακοινώνει ὅτι ἔλαβε τὸ μοναστηριακὸν τοῦ γράμμα πού στάλθηκε μετὰ τοὺς προηγουμένους τῆς μονῆς Ἀνανία καὶ Ἀβέρκιο. Γιὰ τὶς ἀναφερόμενες ἐκεῖ ὑποθέσεις θὰ φροντίσει μελλοντικὰ. Ἀναγνωρίζει τὶς δυσκολίες προσαρμογῆς τῆς μονῆς στὸν κοινοβιακὸ βίον καὶ δίνει συστάσεις γιὰ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ ἀπέναντι στοὺς γεροντότερους καὶ νεώτερους μοναχοὺς. — Ὑπογραφή.

Ἄρχ.: *Διὰ τῶν σταλέντων δύο συμμονασθηρακῶν σου προηγουμένων. . .*

53 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ'

28 Ἰουνίου 1839

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 323 × 240. — Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ', ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς

προηγούμενους Παρθένιο καὶ Ἱερόθεο, τοὺς λοιποὺς προηγούμενους, ἀρχιμανδρίτες, γέροντες καὶ τὸν ἱεροδιάκονο Προκόπιο, μοναχοὺς τοῦ Ἁγίου Παύλου ποὺ εἶναι διασπαρμένοι σὲ διάφορα ταξίδια, δίνει ἐντολὴ μὲν διαβάσουν τὸ παρὸν γράμμα, ποὺ μεταφέρει ὁ συμμοναστής τους Νίκανδρος, νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὴ μονὴ τους. Ἐκκεῖ, ἀφοῦ λάβουν νέα συστατικά γράμματα, θὰ μποροῦν νὰ ἐπιστρέψουν στὰ ταξίδια τους ἢ ὅπου ἄλλοῦ διορισθοῦν. Ὁφείλουν μάλιστα, μὲ τὴν ἐποπτεία τῶν κατὰ τόπους ἐπισκόπων, νὰ παραδώσουν στὸν Νίκανδρο τοὺς λογαριασμοὺς καὶ τοὺς «μοναστηριακοὺς θησαυροὺς». Ἐν ἀρνηθοῦν, θὰ τοὺς ἐπιβληθεῖ ποινὴ. — Ὑπογραφή.
Ἄρχ.: Ἐπειδὴ τὸ ἱερόν τῆς μετανοίας σας εἰρημένον μοναστήριον μετεῤῥυθμίσθη. . .

54 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄

21 Αὐγούστου 1839

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 324 × 345. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ ἡγούμενος τοῦ πατριαρχικοῦ σταυροπηγίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Φίνιτζας, στὴν ἐπισκοπὴ Κίτρους, Νικηφόρος ἀφοῦ κλήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ κρίθηκε ἀπὸ τὴν σύνοδο ἀνεπαρκὴς γιὰ τὸ ἀξίωμα του ὡς ἡγούμενου, στέλλεται στὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου στὸ Ἅγιον Ὄρος γιὰ νὰ ἀσκηθεῖ στὰ τοῦ μοναστικοῦ βίου. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ΄, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἡγούμενο τῆς μονῆς Στέφανο, δίνει ἐντολὴ νὰ γίνεῖ δεκτὸς ὁ Νικηφόρος καὶ τὸν καθιστᾷ ὑπεύθυνο γιὰ τὴν ἀσκησὴ του στὸ κοινοβιακὸ πολίτευμα. — Ὑπογραφή.

Ἄρχ.: Ὁ τὴν παροῦσαν ἐπιδιδούς σοι κτθ Νικηφόρος, ἡγούμενος τοῦ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κίτρους. . .

Πρβλ.: Δελικάνη, Περιγραφικὸς κατάλογος, σελ. 49.

55 Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄

29 Νοεμβρίου 1839

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 307 × 242. Μελάνι μαῦρο. — Διατήρηση πολὺ καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ ἐκτοπισμένος, μετὰ ἀπὸ πατριαρχικὴ ἐντολὴ, στὴ μονὴ Ἁγίου Παύλου μοναχὸς Συμεὼν δραπέτευσε, συνελήφθη ὅμως πάλι στὴ Θεσσαλονικὴ. Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος ΣΤ΄, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ἡγού-

μενο τοῦ Ἁγίου Παύλου Στέφανο, δίνει ἐντολή νὰ ἐγκλεισθεῖ πάλι στή μονή ὁ Συμεών. Ἐάν συνεχίζει νὰ δυσανασχετεῖ, νὰ περιορισθεῖ στὸν πύργο τῆς μονῆς.

Ἄρχ.: *Παραδόξως ἠκούσαμεν ὅτι ὁ προεξωρισμένος εἰς τὸ ἱερόν τοῦτο κοινόβιον. . .*

ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

56 α) Χρεωστική ὁμολογία

1 Ἰουνίου 1783

(Φάκ. Β). Πρωτότυπο. Χαρτί 350 × 245. Μελάνι καστανόχρωμο. — Διατήρηση καλή. Ὁρθογραφία.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γαβριήλ Δ' ἐπιβεβαιώνει χρεωστικὴ ὁμολογία, τὴν ὁποία ὑπογράφουν ἀντιπρόσωποι τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, γιὰ τὸ χρέος τῆς μεγάλης μέσης πρὸς τὸ πατριαρχεῖο. Τὸ ποσὸ πού ἀναλογεῖ στή μονή Ἁγίου Παύλου εἶναι 5.000 γρόσια. Ἔθεται προθεσμία πληρωμῆς ἑνὸς χρόνου μὲ τόκο «τὰ δέκα πρὸς ἑνδεκα». — 13 ὑπογραφές μαρτύρων.

Ἄρχ.: *Διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ἐνυπογράφου ὁμολογίας δηλὸν γίνεται ὅτι. . .*

β) Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία

1 Ἰουνίου 1784

Πρωτότυπο. Στὸ verso τοῦ ἴδιου ἐγγράφου.

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γαβριήλ Δ' ἐπιβεβαιώνει ὅτι ὁ ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ἁγίου Παύλου Γρηγόριος ἐξόφλησε τὸ ἀναλογοῦν χρέος τῆς μονῆς του πρὸς τὸ πατριαρχεῖο, λαμβάνοντας δύο χρεωστικὲς ὁμολογίες 5.000 γροσίων, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται στὴν κοκόννα Σμαραγδίτσα καὶ τὴν ποστελνικέσσα Σουλτάνα. — 6 ὑπογραφές μαρτύρων.

Ἄρχ.: *Ὁ ὀπισθεν ὑπογεγραμμένος ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ἁγίου Παύλου Γρηγόριος. . .*

Α'. ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

<i>Χρονολογία</i>	<i>Είδος έγγραφου</i>	<i>Ἀρ. ἐγγρ.</i>
1010, Ἀπρίλιος	Ἀσφάλεια	23
1016, Αὐγουστος	Ἐπίμνημα τοῦ πρώτου Νικηφόρου	14
1030, Μάρτιος	Ἐγγραφο τοῦ προεστῶτος τῆς Λαύρας Ἀθανασίου	24
1079, Μάιος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Παύλου	15
1259, Ἰούνιος	Χρυσόβουλλος λόγος Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγου	1
1378, Νοέμβριος	Χρυσόβουλλος λόγος Ἀνδρονίκου Δ' Παλαιολόγου	2
[1385, Μάρτιος]	Δωρεὰ τοῦ Νικολάου Παγᾶση	25
[1389 - 1402]	Ὅρισμὸς τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτ Α'	31
[1392]	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου [Νεοφύτου]	16
1400, Ὀκτώβριος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Γενναδίου	17
1400, Ὀκτώβριος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Γενναδίου	18
1402	Πρατηριῶδες γράμμα	26
1403, Σεπτεμβρίου 12	Σιγίλλιον γράμμα τοῦ πατριάρχου Ματθαίου Α'	11
1403, Ὀκτώβριος	Γράμμα τοῦ πατριάρχου Ματθαίου Α'	12
1405, Ἰουνίου 1	Δωρεὰ Ραδοσθλάβου τοῦ Σάμπια	27
1405, Ἰούνιος	Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου	3
[1406], Ὀκτώβριος	Πρόσταγμα Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου	4
[1407], Ἰανουαρίου 24	Πρόσταγμα Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου	33β
1407, Φεβρουάριος	Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου	33ε
1408, Ἰούνιος	Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ζ' Παλαιολόγου	5
1409	Πρόσταγμα τοῦ Μανουήλ Β' Παλαιολόγου	33γ
1409, Νοέμβριος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Σίμωνος	19
1415, Φεβρουαρίου 2	Ὅρισμὸς τοῦ δεσπότη Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου	6
1417, Μάρτιος	Ὅρισμὸς τοῦ δεσπότη Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου	7
1419, Σεπτέμβριος	Ὅρισμὸς τοῦ δεσπότη Ἀνδρονίκου Β' Παλαιολόγου	8
1423, Μάιος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Μαλαχίου	20
1443, Ὀκτωβρίου 13	Ἐγγραφο ἐνοικιάσεως	28
[1445], Ἀπρίλιος	Περιορισμὸς	10
[1451], Σεπτεμβρίου 25	Ὅρισμὸς τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ Β'	32
1456, Ἰούλιος	Ἐγγραφο τοῦ πρώτου Σεραπίωνος	21
1463, Ἰανουαρίου 11	Ἀπογραφικὸ γράμμα Ἰωάννου Παλαιολόγου Καντακουζηνοῦ	9
1469, Μαρτίου 1	Δωρεὰ Μάρως (θυγατέρας τοῦ δεσπότη τῆς Σερβίας Γεωργίου Βρανκοβίτς (χήρας τοῦ σουλτάνου Μουράτ Α'))	29
1469, Μαρτίου 1	Πλαστὸ (;) ἔγγραφο ἀγορᾶς	30
1538, Νοέμβριος	Σιγίλλιῶδες γράμμα τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Θεωνᾶ	13
1690	Συνοδικὸ γράμμα τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν	22

<i>Χρονολογία</i>	<i>Είδος έγγραφου</i>	<i>Ἄρ. ἐγγρ.</i>
1755, Μαρτίου 7	Ἐνυπόγραφο καὶ ἐμάρτυρο γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Ε΄	34
1755, Μάρτιος	Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου Β΄	35
1779, Νοέμβριος	Ἀπανταχοῦσα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου Β΄	36
1781, Μάιος	Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γαβριήλ Δ΄	37
1783, Ἰουνίου 1	Χρεωστικὴ ὁμολογία	56x
1784, Ἰουνίου 1	Ἐξοφλητικὴ ὁμολογία	56β
1796, Ἰουλίου 3	Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄	38
1815, Σεπτέμβριος	Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ΄	39
1817, Μάρτιος	Συγχωρητικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ΄	40
(1813 - 1818), Μάιος	Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ΣΤ΄	41
1819, Ἰουλίου 15	Ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄	42
1819, Ἰούλιος	Συνοδικὸ καὶ πατριαρχικὸ ἐπιτίμιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄	43
1820, Νοεμβρίου 20	Συνοδικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄	44
1824, Ἰούνιος	Πατριαρχικὸ καὶ συνοδικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἀνθίμου Γ΄	45
1827, Ἀπρίλιος	Συγχωρητικὸ γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἀγαθαγγέ- λου Α΄	46
1828, Ἰουλίου 12	Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου Α΄	47
1831, Δεκεμβρίου 19	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντίου Α΄	48
1837, Ἀπριλίου 24	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	49
1838, Ὀκτωβρίου 18	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	50
1839, Ἀπρίλιος	Πατριαρχικὸ καὶ συνοδικὸ σιγίλλιο τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	51
1839, Ἰουνίου 28	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	52
1839, Ἰουνίου 28	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	53
1839, Αὐγούστου 21	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	54
1839, Νοεμβρίου 29	Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ΄	55

Β'. ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Παραλείπονται τὰ ὀνόματα πού ἐπαναλαμβάνονται συχνά ὅπως: Ἁγίου Παύλου μονή, Ἁγιον Ὅρος, Ἄθως, ἡγούμενος, προηγούμενος, μοιαχός, ἱερομόναχος, παπᾶς, διάκονος κλπ.

Οἱ παραπομπές ἀναφέρονται στοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐγγράφων τοῦ καταλόγου.

- Ἁββακοῦμ προσκυνητῆς μοναχός 16.
 Ἁβέρκιος προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 52.
 Ἁβραμῖται, μετόχι 8.— παλαιοχώριον 2.— χωρίον 3, 4, 27.
 Ἁγαθάγγελος Α' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 46, 47.
 ἀγγαρεία 20.
 Ἁγιοὶ Ἀνάργυροι, μετόχι στὸ Κρόσουβο 1.
 Ἁγιος Γεώργιος «ἐν τοῖς Στεφανιανοῖς», μετόχι 1.
 Ἁγιος Γεώργιος, μετόχι στὸν Πρόβλακα 1.
 Ἁγιος Γεώργιος, ναὸς 25.
 Ἁγιος Δημήτριος, ναὸς 25.
 Ἁγιος Νικόλαος τοῦ Σκουταρᾶ, μετόχι 1.
 Ἁγιος Παῦλος, παλαιοχώριον 5, 7, 33β, γ.
 Ἁγίου Ἀθανασίου μονή 54.
 Ἁγίου Δημητρίου σκῆτη 43.
 Ἁγκύρας πρῶνν μητροπολίτης Ἱερόθεος 45.
 ἀγρίδιο 1.
 Ἀθανάσιος ἡγούμενος Βουλευτηρίων 14.
 Ἀθανάσιος πατριάρχης Ἱεροσολύμων 46.
 Ἀθανάσιος μοναχός, ταξιδιώτης Ἁγίου Παύλου 39.
 ἀλάτι 6.
 Ἀλῆ ἀγᾶς 22.
 ἀλιεία 5, 33β.
 ἀλυκή 6.
 ἀμπέλι 24.
 Ἀνανίας προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 52.
 Ἀναστασιουπόλεως ἐπίσκοπος Ἄνθιμος 47.
 Ἀνατόλιος ἀρχιμανδρίτης Ἁγίου Παύλου ἀναφορὰ ὀλοσφράγιστος 51.
 Ἀνδρόνικος Β' Παλαιολόγος, δεσπότης 6, 7, 8, 33δ.
 Ἀνδρόνικος Δ' Παλαιολόγος 2.
 Ἀνδρόνικος πρωτόπαπας καὶ δικαῖος τοῦ... 26.
 Ἄνθιμος Γ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 45.
 Ἄνθιμος ἐπίσκοπος Ἀναστασιουπόλεως 47.
 Ἄνθιμος ἀρχιμανδρίτης Ἁγίου Παύλου 47.
 Ἀντώνιος μοναχός Ἁγίου Παύλου 13.
 Ἀντώνιος ἡγούμενος Ξηροποτάμου (Ἁγίου Παύλου) 24.
 Ἀντώνιος Παγάσης, ἡγούμενος Ἁγίου Παύλου, 3, 4, 16, 17, 25, 27.
 ἀπογραφέας 9.
 ἀπογραφή 9.
 ἀπόδειξη μοναστηριακή 47.
 Ἀρσένιος βλ. Ἀντώνιος Παγάσης
 Ἀσάνης Ματθαῖος Παλαιολόγος 9.
 ἀσήμι 16.
 ἄσπρα 25, 26, 28, 29, 30.
 Ἀσώματοι Θεσσαλονίκης, μετόχι 1.
 Βαγιαζήτ Α' 31.
 Βαλδουβῆνος βλ. Βαλδουίνος Νικόλαος Παγάσης.
 Βαλδουίνος Νικόλαος Παγάσης 25, 31.
 Βασίλειος Χαλκέας, πάροικος 1.
 Βατοπεδίου μονή 15, 22.
 Βλάϊκος τοῦ Δαρῆ 13.
 Βουλευτηρίων μονή 14, 23.
 Βουκουρέστι 47.
 Βραστά, ἀγρίδιον 1.
 Γαβριήλ Βατοπεδινός 22.
 Γαβριήλ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 2α, 3α, 27, 27α.
 Γαβριήλ ἱερομόναχος 40.
 Γαβριήλ Δ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 37, 56.

- Γαβριήλ ἱερομόναχος Ξενοφώντος 13.
 γαιόλοφος τόπος 13.
 Γαλακτίων σκευοφύλαξ Ἁγίου Παύλου 34.
 Γαλακτίωνος κελλίον 18.
 Γαλατᾶς 36.
 Γελάσιος γέρων Ξενοφώντος 13.
 Γεννάδιος γέρων Ἁγίου Παύλου 13.
 Γεννάδιος προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 13.
 Γεννάδιος πρῶτος 11, 12, 17, 18, 20.
 Γεράσιμος μοναχὸς Ἁγίου Παύλου 11, 12.
 Γεράσιμος μοναχὸς Διονυσίου 11, 12.
 Γεράσιμος Γ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 38.
 Γεράσιμος Ραδώνιας 16.
 Γεώργιος Χαρβᾶτος 13.
 Γιάννης βλ. Ἰερόθεος πρώην μητροπολίτης Ἀγκύρας.
 Γρηγόριος ἀρχιμανδρίτης Ἁγίου Παύλου 56.
 Γρηγόριος μοναχὸς Ἁγίου Παύλου 13.
 Γρηγόριος Ε' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 15, 40, 42, 43, 44.
 Γρηγόριος ΣΤ' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55.
 γουναράδες 34.
 γραμματικὸς 22.
 γρόσια 39, 47, 56.
- Δαβὶδ προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 47.
 Δαμασκηνὸς μοναχὸς Ἁγίου Παύλου 13.
 Δαμιανὸς ὁ Μανουήλ 13.
 Δαρῆς 13.
 Δημήτριος τοῦ Κομνηνοῦ 26.
 Δημήτριος Παλαιολόγος 9.
 Δημήτριος πατριρχικὸς τζαούσης 50.
 Δῆμος τοῦ Δαρῆ 13.
 δημόσιος 28.
 διαθήκη 4.— ἐμμάρτυρος 39.
 δικαῖος 26.
 Διονύσιος κτίτωρ Διονυσίου 17.
 Διονύσιος μητροπολίτης Λήμνου 9.
 Διονύσιος γέρων Ξενοφώντος 13.
 Διονύσιος μοναχὸς Ξενοφώντος 13.
 Διονυσίου μονή 11, 12, 17, 18, 22, 34, 35, 44.
- Δούκας γυιὸς Ραδοσθλάβου τοῦ Σάμπια 27.
 Δωρόθεος πρῶτος 16.
 Δωρόθεος παπᾶς Διονυσίου 12.
- Ἐζίβαι βλ. Ἐζοβά.
 Ἐζοβᾶ 29.
 ἐλαιώνας 6.
 ἐλεημοσύνη 36.
 Ἐλεούσης ναὸς 25, 26.
 ἐνοίκιο 28.
 ἐπιστάτες 39, 42, 43, 45.
 ἐπιτίμιο 36, 37, 42, 43.
 Ἐσφιγμένου μονή 1, 29, 30, 39.
 Εὐθύμιος παπᾶς Ἁγίου Παύλου 47.
 Εὐθύμιος ἱερομόναχος 20.— πνευματικὸς 21.
 Εὐλόγιος Ἀγιοπαυλίτης 9α, 29α.
- Ζευγάρια (μέτρο ἐπιφανείας) 1, 5, 7, 33β.
- Θεοδόσιος γέρων Ἁγίου Παύλου 13.
 Θεοδόσιος (;) ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὁρους 17α.
 Θεόδουλος ἡγούμενος Ἁγίου Παύλου 5, 19, 33β.
 Θεοδόχου Συμεὼν κελλίον βλ. Φιλογόνου κελλίον
 Θεοδώρητος προεστὸς Λαύρας 23.
 Θεόκλητος Ἰβηρίτης προηγούμενος 34.
 Θεοτόκου Μεσσησιαστικῆς μονή, 25.
 Θεσσαλονίκη 46.— μητροπολίτης Γαβριήλ 2α, 3α, 27, 27α.— μητροπολίτης Θεωνᾶς 13.— μητροπολίτης Ἰσίδωρος 14, 23.— μητροπόλεως ἀξιωματοῦχοι 4.— μετόχι Ἀσωμάτων 1.— ὀσπήτιον 4.
 Θεωνᾶς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 13.
 θησαυροῦ εὑρεσις 1.
 Θόδωρου μνήμα 34, 35.
- Ἰάκωβος ἱερομόναχος 21.
 Ἰβήρων μονή 22, 37.
 Ἱερισσὸς 37.— ἐπίσκοπος 37, 41.— καὶ Ἁγίου Ὁρους ἐπίσκοπος Θεοδόσιος (;) 17α.
 Ἰερόθεος προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 53.
 Ἰερόθεος πρώην μητροπολίτης Ἀγκύρας 45.

- Ἱεροπάτορος μονή 15.
 Ἱεροσολύμων πατριάρχης Ἀθανάσιος 46.—
 Πολύκαρπος 40.
 Ἱσίδωρος μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 14,
 23.
 Ἰωακείμ προηγούμενος Διονυσίου 34.
 Ἰωάννης Ζ΄ Παλαιολόγος 3, 4, 5, 7, 33α,
 β, γ, ε.
 Ἰωάννης Παλαιολόγος Καντακουζηνός 9.
 Ἰωαννίκιος μοναχός Ξενοφώντος 13.
 Καλαμαριά 2, 3, 4, 27.
 Καλλινίκου μονή 15.
 Καντακουζηνός Ἰωάννης Παλαιολόγος 9.
 Καρκαλάου μονή 34.
 Καρατζᾶς Στυλιανός 13.
 Καρυές 20.
 Κασσάνδρα 5, 6, 7, 10, 33β, γ, 38.
 Κασσανδρείας ἀρχιεπίσκοπος 38.— και
 Πολυγῆρου ἀρχιεπίσκοπος 39.
 Κασσιανός γέρον Ἀγίου Παύλου 13.
 καστέλιον 33β.
 κάστρο 5.
 κατασπορά 33β.
 Κατάστενον 36.
 κελλίον 18, 19, 20, 21.
 Κίτρος ἐπίσκοπὸς 54.
 κοιτὰ 6.
 Κομνηνός, πατέρας Δημητρίου 26.
 Κρήνη, χώρα 13.
 Κρόσουβο 1.
 Κύριλλος Β΄ πατριάρχης Κωνσταντινου-
 πόλεως 34, 35.
 Κύριλλος ΣΤ΄ πατριάρχης Κωνσταντινου-
 πόλεως 39, 40, 41.
 Κωνσταντινούπολη 11, 34, 36, 54.— πα-
 τριάρχης: Ἀγαθάγγελος Α΄ 46, 47.—
 Ἀνθιμος Γ΄ 45.— Γαβριήλ Δ΄ 37
 56.— Γεράσιμος Γ΄ 38.— Γρηγόριος
 Ε΄ 15, 40, 42, 43, 44.— Γρηγόριος
 ΣΤ΄ 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55.—
 Κύριλλος Ε΄ 34, 35.— Κύριλλος ΣΤ΄
 39, 40, 41.— Κωνσταντῖος Α΄ 48.—
 Ματθαῖος Α΄ 11, 12.— Σωφρόνιος Β΄
 36.
 Κωνσταντῖος Α΄ πατριάρχης Κωνσταντι-
 νουπόλεως 48.
 Κώνστας ὁ Λογαρᾶς 13.
 Κωστάκης 49.
 Λαιμίν, μετόχι 1.
 Λάσκαρης, γυιὸς Ραδοσθλάβου τοῦ Σάμ-
 πια 27.
 Λάυρας μονή 43.— προεστῶς Ἀθανάσιος
 24.— προεστῶς Θεοδώρητος 23.
 Λαυρέντιος μοναχός Ξενοφώντος 13.
 λειμῶν 6.
 Λεόντιος μοναχός 15.
 Λῆμνος 9, 28.— μητροπολίτης Διονύσιος
 9.
 Λογαρᾶς Κώνστας 13.
 Μαλαχίας πρῶτος 20.
 Μανουήλ ὁ Δαμιανός 13.
 Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος 7, 33γ.
 Μάρω θυγατέρα Γεωργίου Βρανconiῆ 29.
 Ματθαῖος ἱερομόναχος ἡγούμενος Ἀγίου
 Παύλου 13.
 Ματθαῖος Α΄ πατριάρχης Κωνσταντινου-
 πόλεως 11, 12.
 Ματθαῖος Παλαιολόγος ὁ Ἀσάνης 9.
 Μαχμούτης 26.
 Μεγάλη Βίγλα 22.
 Μεγάλο ρέμα 34, 35.
 Μελέτιος Βατοπεδινός προηγούμενος 34.
 Μεσσηνιακῆς (Θεοτόκου) μονή 25, 31.
 Μεχεμέτ πέγης βλ. Μωάμεθ Β΄.
 Μητροφάνους τοποθεσία 14, 24.
 Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος 1.
 Μιχάλης πατριαρχικὸς τζαούσης 49.
 μόδιοι 1.
 Μονοξυλίτης, κάθισμα 22, 41, 42, 43, 44.
 Μουράτ Β΄ 29.
 Μουρσᾶ, γῆ τοῦ Μ. 1.
 μύλος 29.
 Μωάμεθ Β΄ 32.
 Μωυσῆς ἡγούμενος Ξενοφώντος 13.
 ναζήριδες 39, 42, 43, 45.
 Νέα Σικήτη τοῦ Πύργου 43.
 Νεόφυτος πρῶτος 11, 16.
 Νεόφυτος προηγούμενος Διονυσίου 34.
 Νεοχώριον, χωρίον 3, 4, 27.— παλαιοχώ-
 ριον 2.— Νέον Χωρίον, μετόχι 8.
 Νεοχώριον 13.
 νησίον 33β.
 Νίκανδρος μοναχός Ἀγίου Παύλου 47.
 Νίκανδρος μοναχός Ἀγίου Παύλου 53.

- Νικηφόρος ἡγούμενος Ἁγίου Ἀθανασίου 54.
 Νικηφόρος πρῶτος 14, 23.
 Νικόλαος Παγάσης ὁ Βαλδουίνος 25, 31.
 Ξενοφῶντος μονή 13, 28.
 Ξηροποτάμου μονή 11, 16, 38.
 Ξηροποτάμου μονή (Ἁγίου Παύλου) 14, 24.
 ὁμολογία 47.— ἐξοφλητικὴ 56β.— χρεωστικὴ 39, 47, 56α.
 ὀσπήτιον 4.
 οὐγγιά 16.
 Οὐγκροβλαχίας μητροπολίτης 17.
 Παγάσης Ἀντώνιος ἡγούμενος Ἁγίου Παύλου 3, 4, 16, 17, 25, 27.
 Παγάσης Νικόλαος ὁ Βαλδουίνος 25, 31.
 Παῖσιος γέρον Ξενοφῶντος 13.
 Παλαιολόγος Ἀνδρόνικος Β', δεσπότης 6, 7, 8, 33δ.
 Παλαιολόγος Ἀνδρόνικος Δ' 2.
 Παλαιολόγος Δημήτριος 9.
 Παλαιολόγος Ἰωάννης Ζ' 3, 4, 5, 7, 33α, β, γ, ε.
 Παλαιολόγος Ἰωάννης Καντακουζηνός 9.
 Παλαιολόγος Μανουὴλ Β' 7, 33γ.
 Παλαιολόγος Ματθαῖος ὁ Ἀσάνης 9.
 Παλαιολόγος Μιχαὴλ Η' 1.
 παλαιοχώριον 2, 5, 7.
 Παρασκευᾶς Κυριακῆς 13.
 Παρθένιος προηγούμενος Ἁγίου Παύλου 53.
 παρθενοφορία 1.
 πάροικος 1, 25.
 Παῦλος ἡγούμενος Ξηροποτάμου (Ἁγίου Παύλου) 14, 24.
 Παῦλος πρῶτος 15.
 Πισιδεῖας πρώην μητροπολίτης Σαμουὴλ 48.
 Πολύκαρπος πατριάρχης Ἱεροσολύμων 40.
 Πορταρέα χωρίον 1.
 ποσταντζήμπαση ἀγῆς 44.
 Προάλλακας βλ. Πρόβλακας.
 Πρόβλακας 29, 30, 37.
 Προκόπιος ἱεροδιάκονος Ἁγίου Παύλου 53.
 πρωτᾶτο 18, 19, 20, 21, 42.
 πρωτόπαπας 26.
 πρῶτος 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23.
 πύργος 2, 29, 30, 33β.
 Πύργου σκῆπη βλ. Νέα Σκῆπη τοῦ Πύργου.
 Ραδοσθλάβος Σάμπιας 2, 3, 8, 25, 27.— γυιοὶ Δούκας, Λάσκαρης 27.
 Ραδοσθλάβος Χλάμπενος 25.
 Ραδώνιας Γεράσιμος 16.
 Σαββάτιος γέρον Ἁγίου Παύλου 13.
 Σαμουὴλ πρώην μητροπολίτης Πισιδεῖας 48.
 Σάμπιας ὁ Ραδοσθλάβος 2, 3, 8, 25, 27.— γυιοὶ Δούκας, Λάσκαρης 27.
 Σεραπίων πρῶτος 21.
 Σεραφείμ ἡγούμενος Ἁγίου Παύλου 27β, 29β.
 σίγνον 26, 27.
 Σίδερου Σταυρός 34, 35.
 Σιδηροκάψια 1.
 Σίμων πρῶτος 19.
 Σικιά 38.
 Σκουταρᾶ, μετόχι Ἁγίου Γεώργιος 1.
 Σμαραγδίτσα κοκόνια 56β.
 Σουλτάνα ποστελνικέσσα 56β.
 Σουροῦ λειμῶν 6.
 Σταμούλης Μανουὴλ Στραβοκέφαλος 13.
 Σταυρός τοῦ Σίδερου 34, 35.
 Στέφανος (προηγούμενος Διονυσίου) ἡγούμενος Ἁγίου Παύλου 51, 52, 54, 55.
 Στέφανος (Lazarevic) δεσπότης 20.
 Στραβοκέφαλος Σταμούλης Μανουὴλ 13.
 Στυλιανός Καρατζᾶς 13.
 συδοσία 20.
 Συκιά βλ. Σικιά.
 Συμεὼν μοναχός 55.
 Συμεὼν Θεοδόχου (Φιλογόνου) κελλίον 20, 21.
 σύναξη 11, 12, 17, 20, 22, 23, 44.
 σφραγίδα μολύβδινη 51.— χρυσή 3, 5.
 Σωτηριώτου κελλίον 19.
 Σωφρόνιος ἱερεὺς 50.
 Σωφρόνιος Β' πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 36.

ταξίδι 53.

τζαούσης πατριαρχικός 49, 50.

τιμαρᾶτος 26.

Τιμόθεος γέρον Ἰβήρων 22.

τουγρᾶς 31, 32.

Ἵψηλὴ Πέτρα 34, 35.

φαμελίες 5, 33β.

Φιλογόνου (Θεοδόχου Συμεών) κελλίον

20, 21.

φονικόν 1.

Χαλκίας Βασίλειος πάροικος 1.

Χαρβᾶτος Γεώργιος 13.

Χαρίτων γέρον Ξενοφώντος 13.

Χιλανδαρίου μονή 22, 41, 42, 43, 44.

Χλάμπενος Ραδοσθλάβος 25.

χωρίον 1, 3, 4, 25.

Γ'. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ

	Σελ.
Είσαγωγή	251 - 253
Πίνακας βραχυγραφιών	254
Έγγραφα αυτοκρατόρων του Βυζαντίου (άρ. 4 - 5)	255 - 260
Έγγραφα δεσποτών (άρ. 6 - 8)	260 - 261
Πρακτικό-Περιορισμός (άρ. 9 - 10)	261 - 262
Έγγραφα πατριαρχικά (άρ. 11 - 12)	262 - 264
Έγγραφο μητροπολίτη (άρ. 13)	264 - 266
Έγγραφα πρώτων του Αγίου Όρους και τῆς συνάξεως τῶν Καρυῶν (άρ. 14 - 22)	266 - 272
Έγγραφα μοναστηριακά και ιδιωτικά (άρ. 23 - 30)	272 - 278
Έλληνικά έγγραφα τουρκικῶν ἀρχῶν (άρ. 31 - 32)	279
Συλλογικὸ ἀντίγραφο (άρ. 33)	279 - 280
Έγγραφα πατριαρχικά 18ου - 19ου αἰ. (άρ. 34 - 56)	282 - 292
Πίνακες	
Α. Ἀναγραφή τῶν ἐγγράφων κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ	293 - 294
Β. Πίνακας ὀνομάτων και πραγμάτων	295 - 299
Γ. Πίνακας περιεχομένων τοῦ καταλόγου	300